nad
. jõulised, gõpliga ja ilma
nad
tajad
tii sahad
wad ja ninad
Ginaelad
t läras
d käiad
, kamelikarwast
wid „Jacobus“
ust wõistlemata hindadega
n Heilmann
S. Karja tän. nr. 6.
Tartus, Narwas, Wiljandis.

ajahu müüb

. ll põllumõeste wõistlemata
allsama ka kondiraswa
lõõst. „Põllumees“
s. Kuusikowi tän. nr. 2. —

Komitee liikideer. kommisjon
, et 28. märtsil s. a. kell 12 päewal
, Meripuiestee nr. 15,
uusõnalisel wähempakkumisel
müüla rabas
pisturba ::
histamine
baõõstus, kõrgu 4 presti tuulab.
meid saab komitee tehnika-osakonnast.
je juures 50.000 marka.
e tarwidusse korral toimetatakse
rämwal.

Komitee liikideer. kommisjon
suusõnalisel enampakkumisel
ell 10 hom. Pärnus, Pärnu maa
teleis, järgmised
amaterjaalid:
ääres umbes . 2270 j. j. puid ja
93 j. j. propje
262 palki
254 „
212 „
174 „
760 „
as . . . . . 991 j. j. puid
. . . . . 1618 palki.
osamõtjail tuleb enne pakkumise algust,
10% pakkumise algusest nõutud
d tõendid metsamaterjaalide seisukoha
mere kõskom. Pärnu mack. nõunikult.

Komitee liikideer. kommisjon
uusõnalisel enampakkumisel laupäewal,
10 hom. Tartus, Tartu maakonna
nites, Barklai platsil, end. hotell
n“, tuba nr. 19, järgmised
amaterjaalid:
metsas, Metsküla jõe ääres — 1800 j. j
ja 1000 palki.
gerjal — 2426 j. j. puid ja 50 k. j.
e.
— 2000 j. j. puid.
ääres umbes 1501 j. j. puid, 1060
ja 3 k. j. propse.
ääres umbes 65 j. j. puid.
es, Wistijärwel — 170 j. j. puid.
osawõtjatoowijail tuleb enne pakku-
e kindlustuseks 10% pakkumise algus-
a. Lähemaid teateid materjaalide üle
leskomitees, Tallinnas ja Tartu kõite-

Täna 12 leheküljge.

Toimetus
Pikk tänaw 54/56.
Kõnetunnid kella 10—12, 6—7
Postoimetaja tel. nr. 82
Toimetuse telefon „ 309

Telefoni nr. ametiwõrkist:
Postoimetajal nr. 752
Majatuse toimetajal „ 664
Kõrwanõudmise ojak. „ 13-81
Kirjutajil „ 461

WABA MAA

Ilmub iga äripäewa hommikul.

— Üksik number 3 marka. —
Tellimise hind:
1 kuu p. postiga 75 m. postita 68.—
2 „ „ „ 150 „ „ 136.—
3 „ „ „ 225 „ „ 204.—
Wõõrsmaale 100 marka kuus. —
Kuulutuste hinnad
Kuulutuste põlsel 1 weerul 3 mk. mm., lehe esiotsas 5 mk. ja tekstil keskel 6 mk. kuulutuste tekstil weerul laiuselt [illegible] 10 marka.

Kontor Harju tän. nr. 43. Awatud kella 8—5. Telefon nr. 340
Kirjutajatu ja arwepidamise Pikk tän. nr. 54/56. Telefon nr. 363
Kirjutajl õhtunõid kella 9—11.
Kuulutusi õte enne kella 5-ni p. l. ilmumise eelõhtuwal.

Linnaga kaasanded:
„Maameesi“ — põllutõõlise neljapäewiti. „Kirjandus ja Teadus“ — kirjanduslise lisa laupäewiti.
Tarwitamatajõõnud käsikirjad ilma selleksõhase soowita alal ei hoita.
Kõikide kirjadele ja rahasaadetustele „Waba Maa“ Toimetus.

Tellimiß wõtawad wastu Eestis kõik postkontorid ja tegelased misia wastu wõtjad. Soomes, Saksamaal ja Prantsusmaal kõik tähtsad postkontorid. Kuulutusi wõtawad wastu Saksamaal „Ala“ Berliinis, Tšehhi-Slowakiis, Austrias, Ungaris: „Ala“ Vereinigte Anzeigen-Gesellschaftani ajakonnaskõikidest Berlin, [illegible] Nr. 34/39.

Nr. 65 (1019) Laupäewal, 18. märtsil 1922. a. 5. aastakäik.

Riigikogu: amnestia seaduse eelnõu esimesel lugemisel wastu wõetud; riigiwanema eelarwe kõne.
Jääolud merel raskemaks muutumas.
Paawsti esitaja Tallinna jõudnud.
Wene ja Baltiriike waheline konwerents Moskwas kawatsusel.
Warssawi konwerents on eila oma töö lõpetanud.
Nõuk.-Wene ei ole Warssawi konwerentsi otsustest huwitatud.
Poola ajakirjandus Warssawi konwerentsist.
Soome pank Inglismaalt 3 milj. naelstr. laenanud.
Suured wangistamised Moskwas.
Harding kawatseb nõuda Euroopa maawägede desarmeerimist.
6000 mässajat Lõuna-Aafrikas wangistatud.
Sultan Fuad Egiptuse tuningaks tuulutatud.

Kabaree "DE RUSSIE" Kabaree
Intelligentsi armsam kogumise koht. — — — Täna, 18. märtsil
Suurepärasi kaunistatud saalis
Bataille Serpentine.
Programmi muutus.
Algus kell 10 õhtul. Klaweril G. Komarow. Direktor R. Kronthal.

Kino-teater „KASINO“ juhatus annab austatud publikumile teada, et ta on omandanud ainuõiguse kõigesuurema ilmapildi, nõndaninetatud
"Jndia hauasammas"
lawastamisels. Film on loetu seatud Tea von Harbou samanimelise romaani järele. Juhtud Dshoe Mai lawastus. Kaastegelased peaosades: Mia Mai, Erna Moren, Mia de Putti, Olaf Fønss, Konrad Veidt, Paul Richter, Bernhard Ketzer. Sisutuse, mängu ja ennenägemisest toreduse poolest jätab piit kõik senni näitud kaugele maha. Pikemalt edaspidi.
Kõige austusega Kino-teater „Kasino“ juhatus.

Palais des Danses. „MUST KASS“ Palais des Danses.
Täna, 18. märtsil
kinnine maskeraad-ball
Tallinna kõrgkõrgemate-ühisuse korraldusel. Paremateile maskedele auhinnaks ühisuse poolt kulinaar kunstiroad. — Saal dekoreeritud. — Lilled, serpentiin jne. — Tantsu juhatab Duett Klo et Dicho. — Algus k. 10 õ. — T. K. Ü. juhatus.

Laewasõidu ja merikaubanduse edend. selts
„LAEWANDUS“
paneb pühapäewal, 19. märtsil s. a., kell 11 e. l., Tallinna Eesti lastekaswatuse seltsi ruumes, W. Arehna tän. 11, loengu toime aine üle:
„Meri kui ülitähtis tegur rahwaste ja riikide politiilises ja majanduslises arenemises“
Lektor: Aleks. Tamm. Sissemineku maksuta.

Sellega teatame austatud tarwitajatele ja kaupmeestele, et oleme asutanud
õliriide wabriku
ja walmistame: meri- ja kalameestele — õliriidest kuubesid, püksa, ülikondi, kaabusid j.n.e.; presenta igas suuruses; põllesid; wihmakuubesid; hobustele wihmakaitsjaid j.n.e. j.n.e. —:— Proowid näha wabriku kontoris.
I. Eestimaa õliriide-wabrik L. Simstwart & Ko.
Tallinn, Pikk tän. 7, kõnetraat 9-92.

Suguelu terwishoid.

M. v. Gruber, Eesti keele Dr. H. NIGGOL.

Sisu: Sugutus. Päriwus ja suguwalik. Suguelundid. Sugutung ja kooselamise arwataw terwishoidline tarwidus. Sugulise mõõdupidamatuse tagajärjed ja abielulise suguelu juhtnõõrid. Kunstlik sugutuse ärahoidmine ja abinõud selleks. Sugutungi wääratused. Suguhaigused ja kuidas neid ära hoida. Abielu ja wabaarmastus.

Sisu seletawad wärwilised tabelid.

Sissejuhatuses tähendab autor oma töö kohta muu seas: „Ma puudutasin temas kõige hellemaid asju ja räägisin otsekoheselt. Ma pidin seda tegema, et lugeja selgele arusaamisele suguelust saaks, missugust ma ka taotasin, sest olen kindel, et õigel ajal omandatud ja mõistlikult tarwitatud selge arusaamine kõige paremini kaitseb nende keledate ohtude wastu, millega suguelu ähwardab iga isikut kui ka terwet seltskonda. Siin kui igalpool on maksew sõna, et mõistus teadusega on inimese kõrgem jõud. Aga teraw mõõk oskamata käes saab ohuks sellele, keda ta pidi kaitsma; mis rohuks pidi olema, saab mürgiks. Ma palun seepärast selle töö lugejaid teda niiwiisi hoida, et ta mitte nende kätte ei langeks, kellele ta pole määratud. Ja sina, poiss, kui pahnased sõnad senni su kõrwu pole ulatanud ja kui sa senni sugutungi awaldusi pole tunnud, näita, et sa mees oled, taitsuta oma uudishimu ja pane raamat lugemata käest.“

Kes suguelu küsimuses täielisele selgusele tahab jõuda ja õnnelikult mööda pääseda neist hädaohtudest, mis see küsimus tegelikus elus enesega kaasa toob, see jätku kõrwale kõik „turu“ kirjandus sellel alal ja muretsegu enesele ülewalnimetatud, tuntud Saksa teadusmehe tähelepanemiswäärilise töö, mis Saksa keeles õige lühikese aja wältusel ligi 30 trükis on ilmunud.

Suguhaigusis ähwardaw hädaoht kaob iseenesest, kui selle ärahoidmiseks abinõusid tarwitada mõistetakse.

Trükk lõpukorral. Hind 125 mrk.

V. Ridala,

Õigekirjutus

koolidele ja iseõppijatele.

Sisu: Eessõna. Ajalooline ülewaade. Nõõdse õigekirjutuse põhiseadused. Sõna alguses ei tarwitata „b“, „d“ ja „g“. H“ kirjutamine. Pikk täis- ehk umbhäälik kahekordse tähega. II. ja III. wälte wahe. Wäldete wahetegu: „p“, „d“, „k“ ja „pp“, „tt“, „kk“. Pikk häälik ühekordselt. Pikk umbhäälik. Kahe umbhääliku ehk täishääliku rühma kirjutamine. „b“, „o“ ja „g“ sõna keskel hääletuma hääliku algawa lõpu eel. Ülemineku hääliku kirjutamine. Sing. partitiiw „d“. Harjutused. Wõti.

„Käsiraamatu tarwe, mis Eesti keele õigekirjutuse peajooned esitaks, on ammu tunduw olnud. Kuid iseäranis tunduwaks sai see Eesti Wabariigi tekkimisega, kui kool ja ametiasutused emakeelisteks said. Kuna sõnaraamat teateid üksikute keele wormide kohta sisaldab ja leksikaalne teos on, püüab käesolew käsiraamat Eesti keele õigekirjutuse põhiseadused ja reeglid kokkuwõetuna ja ülewaatlikult edasi anda neile, kel juhust ja kel tarwet on — ja kellel ei oleks seda meie ajal — rilgikeelt kirjas tarwitada. Raamat sisaldab ülewaatliku esituse näol kõik õigekirjutuse põhiseadused ja reeglid ja wärjawõtted neist, ja selestab, miks üks ehk teine häälik nii ehk teisiti kirjutatakse.“ V. Ridala — Esisõna.)

Hind 40 mrk.

Jlmus: Soowitatawate raamatute nimekiri. Teine täiendatud ja parandatud trükk.
Hind 15 mk.

Raamatukogudele
igasuguse uuema kui ka wanema kirjanduse kõige kasulikum ostukoht. Nõudke juhatus- ja nimekirju.
O.-Ü. „Noor-Eesti Kirjastus“ — Tartus.
Ladu Rüütli tän. nr. 4, awatud kella 9—2 e. l. ja 5—7 p. l.

Tähele pannal — Tähele pannal

Müüd
Mundi tän. nr. 2,
rõõmuse wastas.
6 pilti—20 m. p.
Passi pildid mõne tunni jooksul. Laste üleswõtted õõrud ruumis. Moodsad wäl ülesõõtud mõõdiga ahwarellid, postkaardid, õõnärwis jne. Suurendused igas suurues 200 m.-st. peale, walmistatuje erite-blaste poolt pitalitu hoolega. Awatud õte- ja pühapäewadel.
Foto Karl Osol.

Jlusa
wäikese ja ladusa wäljanägemisega
jala
omandab ostja, kes rõhku paneb selle peale et mõnusus
teeb
elu rahuloidawaks, sest et tähtis on lahe ja mitte pigistaw
saabas
mida walmistatakse
Maieri wabriku
juures olew. Esimese Eesti Chromnaha tehases pargitawast sitkest, wastupidawast, pehmest ja wõistlemata headuses
chromnahast,
sellepärast nõudku iga kokkuhoidlik tarwitaja selle töõstuse kaitsemärgiga warustatud kaupa, ühe aasta jooksul 4 esimese auhinnaga kroonitud.
ESIMENE EESTI CHROMNAHA WABRIK
TALLINN, FALKSPARGI TÄNAV 26.
MAIERI WABRIKU KÕRWAL.
Wabrik
ja ladu asub Tallinnas, Falkspargi tänaw nr. 26 kõnetr. 15—63; sädeaadress „Eestichrom“, ja nagu enne nii ka nüüd
pargib
üksikult ja hulga wiisi
wasika- ja lamba-
ja muid wäikse looma
nahku
wõistlemata headuses umbes
kuue nädala jooksul,
kasuka- ja kraenahku weel rutemini ja
müüb
paki wiisi wabriku hindadega
chrom-
musta ja wärwilist, nõnda ka loomutruult järeltehtud
krokodilli-, ussl-
ja muu loomade nahku
nahku,
kirjamappide, käe- ja rahakottide, mõõbli ja raamatute jaoks.

Peale wabriku on wastuwõtmise kohad:
Rakwere: J. Hohimi kaupluses.
Tapal: E. Pohlmani „
Tõri-Riiku Tarwitajate-Ühisuse kaupl.
Kiiangi-Nõmme: A. Oissaari kaupluses.
Ilwes: J. Marguse kaupluses.
Pukas: H. Kuusi „
Tartus: H. Luhti kaupl., Reatuse pl. nr. 12.
Pärnus: N. Raist ja Ko. kaupluses.
Wiljandis: A. Rikkarti „
Wõrus: H. Kolbergi „
Walgas: P. Maaritzi „
Haapsalus: E. Ewaldi kaupl., Karja tän. nr. 10
Leile Tarwitajate-Ühisus, üle Lelle.
Lalus-Tähtwere Põllumeeste Selts.
Põlisamaal: K. Jurmani kaupluses.

Wabrik ostab suuri tooreid wasika- ja lambanahku.

Teater „Passaash" Parem teater Tallinnas Wiru t. 4. Kõnetr. 11-63 **Teater „Passaash"**

18. märtsist ja järgmised päewad. — Lõbupilt pikant sisuga, mitte alacalitsele. — Oja wõtab kunins nätlejanna **Fern Andra.**

„Jitani kättemaksmine"

Draama 6 suures aktis. Na sterahwa kurb saatus. Autor Fern ndra. G. Aufgauseri ülewõtted. Wõib taganeda maapealsest õiguse kohtust, kuib mitte oma tegude kättemaksmise eest. Pi te saadab parem salongorkester hra Waarmanni juhatusel. Hinnad 25—90 margani. 18. märts. algus kell 1/25. Algus igapäew kell 5, pühapäewadel kell 3 p. l.

UUDIS! UUDIS! UUDIS!

„Grand" - Hotell-restoraan

(end. „Franzia") **Kopli tän. 2-a, kõnetr 4-44.**

Täna kell 6 õht. peale kapitaalset remonti pidulik awamine.

Täna ja igapäew kella 6—11 õht. mängib eksmeje klassi kontsert-trio. Jookide ja toitude hindu on märksa alandatud. **Lõunad 3 roaft 40 marka.** Oma- ja wälismaa weinid, liköörid ja napsid. **Rikkalik einelaud.** Jutlim tubinetid. Mugaw olemine. **Teenimine tip-top!** **Ärapalkimist J. Johans.**

H. MARKOWITSCH,

kuulsa Junghans'i wabriku ainuesitaja Eestis.

Tallinnas, Wiru tänawal nr. 24.

Soowitan oma lehust suuremal ja wähemal arwul kõikjugu moodsaid seina-, lauamängu- ja äratuskellasid, kõikjugu kellade ja uuride osaid ja töörõõtu. nõisama igasugu kuld- ja hõbeasju. **Wõtan tellimisi wastu kõikjugu Junghans'i wabriku kellade peale wabriku hindadega.**

K.-m. MARK SCHENDEROW ja Ko.

üle wiidud

Pikalt tän. nr. 36

Laia tänawale nr. 49.

Soowitab terakat ja pressitud kalamarja.

E. S. S. Kalewi kelgumägi

KADRIORUS

on awatud pühapäewal 19. märtsil s. a. kella 10 hom. ja igal äripäewal kella 12 päewal.

Juhatus.

E. S. S. Kalew Liuwälì-Muusika

hariliк õisigile täna, laupäewal 18. märtsil kella 7—1/2 10 õhtul.
Pühapäewal 19. märtsil kella 7—10 õhtul. **Juhatus.**

Metsaarmastajad!!

„Eesti Mets" nr. 3 - märts

on ilmunud. **Nõudke igalpool.**

Tellimisi aasta algust peale wõetakse weel wastu ja saadetakse ilmunud numbrid järele. Tellimisi wõtawad wastu kõik wabariigi postiasutused.

Sellega teatame, et oleme awanud

ehitusosakonna

wilunud arhitekti ja ehitus-inseneride juhatusel. Walmistame kawasid nind eelarweid ja wõiame oma peale kõikjugu **ehitus- ja remonttöid.**

Oma lubjawabrik, kiwimurd, puumaterjali- ja ehitustarbeainete ladu

L. Simsiwart & Ko. **Kontor: Tallinn, Pikk tän. 7,** kõnetraat 9-92.

„Waba Maa" abitalitus Tartus

asub Küütri tän. nr. 17, raamatukaupluses.

Seal wõetakse tellimisi ja kuulutusi wastu ning müüakse üksikuid numbreid.

PABEROSSID • % LAFERME • № 6
TALLINNAS
HOIDKE JÄRELTEGEMISTE EEST!

Nõudke kõrgewäärtuslist

H. Puls'i ÕLUT

Klaasingi tän. 11. :: Kõnetr. 651.

K.-ü. „Estila" Jaani tän. nr. 8, Põhja pangamajas, soowitab mõõmetsetlist wäga heamaitselist

weine ja likööre

selist puhwetitele, restoraanidele, pidudele, pulmadele jne. Peale selle paberosse ja tubakat.

Igast kuupäewast peale ....

wõib „Waba Maad" tellida, kuid tellimisaeg lõppegu alati ülesõit misjungise kuu wiimase päewaga

---

Rahwusweheline reklaambüroo

„HELIOS"

TALLINN. PIKKJALG NR. 2.

Informatsioon. Igasugune kunstreklaam, plakatid etiketid, kuulutused, tehnilised- ja ehitusprojektid ja eelarwed jne.

Ajakirjanduse käes on kogu maailm.

Selle maailma awab teile „Waba Maa".

Pärnu — Häädemeeste

P. Waher'i — A. Nicolay

kihlusele

soowiwad õnne

Tallinnast: M. D., A. B.

Villa Mon-Repos

Täna, 18. märtsil

Wanade tantsude õhtu

(Valse, Pas d'Espagne, Pas de guatre, Mignon, danse Hongroise (Vengerka), Masurka.

:: Cotillon ::

Kontsert - Kohwitee.

Esinewad paremad näitejõud.

N. G. Sokolsky-Sorin

oma hea kokkumänguga.

Pühapäewal, 19. märtsil

6. Five o'clock-Tea dansing

I MOODSAD TANTSUD I

MARCELLE ET RENÉ

osawõtul.

Eelteade. Laupäewal, 25. märtsil Eelteade.

MARCELLE ET RENÉ

jumalateenistuse uuhtu.

Laudade peale wõetakse ettetellimisi wastu kõnetr. 5-97.

Tallinna Eesti Kooli Noorsoo Liidu kunstiteaduse osakonna korraldusel on pühapäewal, 19. märtsil s. a.

loeng,

ainest **Soome kirjandus.**

Loeb hra **Neikopp.** Loeng on poeglaste gümnaasiumi aulas kell 1/25 p. l.

Sisseminek koolipõlastele liidu liikmetele maksuta, wõerastele 25 marka.

„Estoonia" kontsertsaalis

Pühapäewal, 19. märtsil kell 11 e. l.

Piibli ettekanne

M. J. Lassi poolt.

Rõneainet Eliias ja Jesanda päew. Kes on need kaks tunnistajat enne Jesanda päewa? Kas on see Moses ja Elias? Ilm. 11, 10—11.

Palutakse kõiki tulla.

Sisseminek maksuta. Wabatahtlised andeb.

Lähme Kosele!!

Talw lõpeb — kewade läheneb, tarwitage wii aft saan eed ja sõitke ilusasse Kose parki, kus ujub Pirna jõe ääres **einelaud-restoraan. Mugawad kabinetid.**

Juhatus.

Homme

(pühapäewal) wõetakse

kuulutusi

wastu k. 5—7 p. l. Pikk tän. nr. 54 (Olewi kirikr wastas).

Rahaministri puhku

Praegusel ajal wäljam wa rahaministri hr. Weste weel rahuloldawalt paran töötamist jätkata. Sellepär gi walitsuse ees palwega puhkust pikendada. Walits kust lubatud kunni 15. ap keaja lõppu sõidab hr. W werentsile, nii et ta ru gast ei pöördu.

Administratiiwasj suse juhtim

wõttis 15. märtsist s. a. bigusteadlane E. Madisson

Sennine peawalitsuse täitja hr. Ott hakkas kui linnas adwokaadina prakti

Uus Waltiriike ja W konweren

Nõuk.-Wene Poola esita konwerentsi saadikutele et oma walitsuse nimel — M kokku tulla ühisele nõupid arutatakse Genua konweren wõtma kutsutakse kõik raja

---

Miljon

perepreuad tõõtawad B lõigete ja käsi-55 mustr wad sellega koktu raju Lõike-mustritele juure kirjeldus wõimaldab ka ja pesu walmistada.

Üks proowitüü tõendab!

Ainu

ÕED B

Pikk

Moodilehed 10 mrg. pea

Kaubaud. - tööstusü majaostmine ka

Nagu kuuleme, kawatseda teerium Toompeal kütteainete maja osta, millelks mõeldud plew hoone, kus praegu asu Nimetatud majast pidi krimi kõlbmatuse pärast wälja kolim majadesse. Et aga wiimastes wad, pidi politsei Toompeale maja kõlbulisemaks remonteer selle maja eest 3 ja pool milj

Ametnikkele ületun mine.

Wabariigi walitsuse ots hoolekande- ja rahaministe test) moodustatud kommiš ületunnitööde tasumaksmise susele, et üldiselt ei ole soo sel ametnikkele eritasu mak nitööde eest, mis nad oma miseks peawad teeema. Seb korralistel juhtumistel, kuib nistri loaga, waid seda pea sus otsustama. Kommisja et wab. walitsuse otsus peaks muurtmatalt edasi jõu eriigiwanema poolt ministe wõtud.

„Rube

on kõigeparem katusepa Saada tont. „Edast", Ta nr. 3, kr. 3. Kõn

---

Eraettewõtja kartuli maale äpard

Nagu waremalt teatasi gi Tallinna ärimees Wen miljoni puuda kartulid jaa nga sel põhjusel katki, et p miseks tarwilisel wastu ei pool käinud maal ülesostja nud odawaid hindasid kas ülles osta, põllupidajad on gi asjas tagasihoidlikud.

Hiljuti ennaldati Saksa ist kartulid osta. Müügi ühistegelised asutused osa marga alalise langemise tõ gu raske siduwaid lepinguid

Keegi kaubamaja Tallin partii kartulite saatmiseks teinud.

Piirituse walmistamisel lumehed kohapeal kartulid wul.

u — Häädemeeste
er'i — A. Nicolay
kihlusele
owiwad õnne
allinnast: M. D., A. B.

Mon-Repos
na, 18. märtsil
de tantsude õhtu
as d'Espagne, Pas de guatre,
danse Hongroise (Vengerka),
Masurka.
Cotillon ::
sert - Kabaree.
ewad paremad näitejõud.
G. Sokolsky-Sorin
ma hea kokkumänguga.
apäewal, 19. märtsil
e o'clock - Tea dansing
OODSAD TANTSUD !
RCELLE ET RENÉ
osawõtel.
Laupäewal, 25. märtsil Eelteade.
CELLE ET RENÉ
nsingujõimise auhtu.
peale wõetakse ettetellimisi
waslu kõnetr. 5-97.

Eesti Kaubl Noorsoo Liidu
lise osakonna korraldusel on
päewal, 19. märtsil s. a.
Peng,
mest Soome kirjanduse.
a Neikopp. Loeng on poeglaste
nuctjaani aulas kell 1/25 p. l.
koolõpilastele liidu liikmetele mak-
uta, wõerastele 25 marka.

onia" kontsertsaalis
dewal, 19. märtsil kell 11 e. l.
ühli ettekanne
M. J. Lassi poolt.
n et ...illas ja Jesanda päew. Kes
ke tunnistajat enne Jesanda päewa?
Moses ja Elias? Jim. 11, 10—11.
Palutakse kõiki tulla.
mafuta. Wabatahtlised andeb.

ane Kogele!!
h -- kewade läheneb, tarwitage
an eeb ja sõitke ilusatse Kose parki,
... jõe äärest einelaud-resto-
lugawad kabinetid.
Juhatus.

nnne
...al) wõetakse
kuulutusi
wastu k. 5—7 p. l. Pikk tän.
nr. 54 (Olewi kirika wastas).

Päewauudised.

Rahaministri puhkust pikendatud.

Praegusel ajal wäljamaal puhkusel olewa rahaministri hr. Westeli terwis ei ole weel rahuloldawalt paranenud, et ta wõiks töötamist jätkata. Sellepärast on ta wabariigi walitsuse ees palwega esinenud, temale puhkust pikendada. Walitsuse poolt on puhkust lubatud kunni 15. aprillini. Peale puhkeaja lõppu sõidab hr. Westel Genua konwerentsile, nii et ta ...ruttu kodumaale tagasi ei pöördu.

Administratiiwasjade peawalitsuse juhtimise

wõttis 15. märtsist s. a. algades oma kätte õigusteadlane E. Madisson.

Sennine peawalitsuse juhataja kohusteäitja hr. Ott hakkas kui õigusteadlane Tallinnas adwokaadina praktiseerima.

Uus Baltiriike ja Wene waheline konwerents.

Nõuk.-Wene Poola esitaja on Warssawi konwerentsi saadikutele ettepaneku teinud oma walitsuse nimel — Moskwa 22. märtsil kokku tulla ühisele nõupidamisele, kus läbi arutataks Genua konwerentsi küsimus: osawõtma kutsutakse kõik raja-riigid.

Miljonid
perepreuad tõstawad Berliini Ullsteini lõigete ja käsitöö mustrite järele ja hoiawad sellega kokku palju aega ja raha. — Lõike-mustritele juure lisatud täpipealne kirjeldus wõimaldab ka mitteoskajail kleite ja pesu walmistada.
Üks proowitöö tõendab!
Ainumüüjad
ÕED BÖCKLER,
Pikk tän. 37.
Moodilehed 10 mrg. peale.

Kaubanduse - tööstusministeeriumi majaostmine kawatsusel.

Nagu kuuleme, kawatseda kaub.-tööstusministeerium Toompeal kütteainete keskkomitee jaoks maja osta, milleks mõeldud rahukogu läheduses plew hoone, kus praegu asub kriminaalpolitsei. Nimetatud majast pidi kriminaalpolitsei ruumide puudumise pärast wälja kolima Pitale tän. riigimajadesse. Et aga wiimastes üüriliseis sees asuwad, pidi politsei Toompeale edasi jääma, kuna maja kõlbulisemaks remonteeriti. Nüüd nõutawat selle maja eest 3 ja pool miljoni.

Ametnikkele ületunnitööde tasumine.

Wabariigi walitsuse otsusega (kohtu-, töö-hoolekande- ja rahaministeeriumite esitajatest) moodustatud kommisjon, ametnikkele ületunnitööde tasumaksmise asjas tuli otsusele, et üldiselt ei ole soowitaw laial ulatusel ametnikkele eritasu maksta nende ületunnitööde eest, mis nad oma ametikohuste täitmiseks peawad teoema. Seda wõiks olla erakorralistel juhtumistel, kuid mitte üksiku ministri loaga, waid seda peaks igakord walitsus otsustama. Kommisjoni arwamine on, et wab. walitsuse otsus 23. sept. 1919 a. peaks muutmatalt edasi jõusse jääma, mis riigiwanema poolt ministeeriumitele teada wantud. —N—

„Ruberoid"
on kõigeparem katusetatmise materjal. Saada tont. „Edast", Tallinn, Suuna tän. nr. 3, kr. 3. Kõnetr. 369.

Eraettewõtja kartulimüük Wenemaale äpardunud.

Nagu waremalt teatasime, kawatses keegi Tallinna ärimees Wenemaale 2 ja pool miljoni puuda kartulid saata. Kaup jäänud aga sel põhjusel katki, et pangad rahandustamiseks tarwiliselt wastu ei tulnud. Mõnelpool käinud maal ülesostjad ringi ja püüdnud odawaid hindasid kasutades, kartulid üles osta, põllupidajad on aga kartulimüügi asjas tagasihoidlikud.

Hiljuti awaldati Saksamaalt poolt Eestist kartulid osta. Müügist kawatsesid ka ühistegelised asutused osa wõtta, kuid Saksa marga alalise langemise tõttu tundub praegu raske siduwaid lepinguid teha.

Keegi kaubamaja Tallinnas on suurema partii kartulite saatmiseks Belgiasse, lepingu teinud.

Piirituse walmistamiseks müüwad põllumehed kohapeal kartulid üsna rohkel arwul.

Baltiriike konwerents Warssawis.

Konwerentsi tööd lõppesid eila.

Warssawi konwerents on eila oma tööga lõpule jõudnud, nagu ustawalt-poolt kuuleme. Meie esitajaid oodatakse Tallinna tagasi juba esmaspäeval. Nendega sõidab kaasa ka Soome saatkond.

Nõuk.-Wene walitsust ei huwita Warssawi konwerentsi otsused.

Wene esituse ajakirjandusbüroo teatelehes kirjutatakse Warssawi konwerentsi puhul:

Balti riikide esitajad Warssawi konwerentsil palusid 14. märtsil Wene esitajalt Warssawis kokkusaamist, et teda tutwustada konwerentsi töödega ning selgitada rida neid huwitawaid küsimusi. Kuid nõuk.-Wene walitsus oli aga sunnitud käesolewal juhtumisel igasugused läbirääkimised Warssawi konwerentsi esitajatega tagasi lükkama. Wenemaa oli nõus koos teiste rajariikidega konwerentsist osa wõtma, — kuid teda sinna aga ei kutsutud. Konwerents, mis kokku tulnud ilma Wenemaata, — on sihitud Wenemaa wastu. Sarnasel juhtumisel ei ole nõuk. walitsusel konwer. liigetega mitte millegi üle rääkida ja kui wiimased leiawad nõukogude walitsuse wastused põhjendamatuna, ning siis peab neil wõimalus olema seda tõendada.

Poola ajakirjandus Warssawi konwerentsist.

Poola wäike-liidu ja Balti riikide-liidu ühendajaks.

Warssawi konwerentsi puhul pühendawad Poola lehed pikemaid artiklid Balti riikide lähenemisküsimusele.

„Kurjer Poranny" ütleb: Oma poliitilise seisukoha tõttu on Poolamaa, kõigesuurem, tugewam ja wanem Balti riikest, kutsutud loomulikuks sidemeks saama kahe Kesk-Euroopa wabade ja demokraatliste rahwasterühma wahel: Wäike-liidu wahel lõunas ja Balti riikide wahel põhjas. Ühtki kawatsust ei suudeta ei Pariisis, ei Londonis Genua jaoks wälja töötada, ilma Warssawi, Riia, Bukaresti, Tallinna, Praaga, Helsingi ja Belgradi aktiiwse kaasabita. Wastuoksa, ka see kahekordne neljikliit oleks wõimetu ilma Pariisi, Londoni, Rooma ja Washingtoni toetuseta. Ka Ameerika, kes enmast Genuaga ei seo, kuid enesest mõista, mitte täielikult eemale ei taha jääda, on sunnitud praegustes Warssawi ja Belgradi konwerentsides uut tunnustust nägema selle Ida-Euroopa osa tahtmisest, oma elu uutele alustele seada.

Oige sõbralikult kirjutab ...entsi puhul isegi paremposolne „Rzec ...lita", kes muidu Balti riikide kohta ste...el seisukohal olnud. Ta tunnustab heaks, et konwerents oma ülesandeid mitte liig laialt pole wõtnud, waid samm-sammult oma eesmärkide poole tahab minna. Asja delikaatne külg olla, et weel üks riik on olemas, kes Balti küsimusest eluliselt huwitatud, nimelt Wenemaa. Praegusaja poliitika üks peaülesannetest seisab selles, et ühest küljest Balti riikide iseseiswust kindlustada, teisest küljest Wenemaale majanduslist pääseteed Balti merele sama lahti hoida. Euroopa uuesti-ülesehitamisel tuleb seda probleemi mitte sõjalisel, waid rahulikul teel lahendada. Kui Wenemaal tarwidus on Balti-mere järele, siis on ka Balti riikel tarwidus Wenemaa järele.

Eta.

O. Strandman

jõudis eilahommikuse rongiga Tall. tagasi. Warssawist, kus ta Balti riikide konwerentsist osa wõttis.

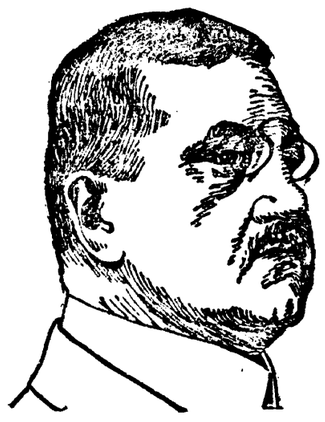

Kapp — mässujuht.

Dr. Kapp, kes wiimasel ajal Rootsis paos wiibis, on Saksa riigikohtule teatanud, et ta nõus on oma süütegude eest kohtus wastust andma.

Kõigeodawamad
loulatus sõrmused, kellad, kuld- ja hõbeasjad. Parandatakse sutta — — ja korralikult. — —
Wiike Karja tän. 2.

Jaan Riisenberg-Armarion †.

16. märtsil öösel suri Tartu sisehaiguste-kliinikus raske südamehaiguse kätte meie laastõõline plam.-kapten Jaan Riisenberg.

J. R. sündis 1895. a. Kõpus, metsawahi poja na. Lõpetas õpetajate seminaari. Sest saadik wiibis ta pea kogu aja sõjawäes. Lõpetas Wilna sõjawäekooli. Wõttis algusest peale osa Eesti sõjawägede organiseerimisest. Oli Eesti sõjawäelaste ülemkomitees. Enamlaste ajal, samuti saksalaste ajal oli Eesti kaitseliidu organiseerimisel tegew. Okkupatsiooni ajal rändas ta kodumaal mööda ümber, hoides wõimude kätte sattumist eest, kes teda taga otsisid. Iseseiswuse sõja algul astus kalewlaste malewasse, sai malewapäälikuks odintandiks. Lõuna wäerinnal (Mõnistukl) täitis kord malewa pääliku kohut. Oli hiljem õpilaste pataljoni ülem. Nüüd, kindralstaabis, oli tal eriülesanne iseseiswuse-sõja ajalso kirjutamise alal. Tema kätte jäi, läbitöötamata, rohkesti materjaali, mis sestud R. istlste mälestustega — ja teistel raske tawitada — R. oli „Waba Maa" laastõõlisteks ja awaldatud muuseas rea sõjanowelle Endel Armarioni warjunime all.

Hea ja odaw on tubak
„Mesikäpp"
1/4 naela 50 mrk.

Paawsti esitaja Eestis.

Rooma paawsti esitajana jõudis neljapäewal Tallinna Antonino Zecchini, et Rooma katoliku-kogudusi Eestis üle waadata, nende tarwidusi kohapeal tundma õppida ja paawstile aru anda.

Homme kl. 11 e. l. wõtab paawsti esitaja Tallinna katoliku-kiriku jumalateenistusest tegelikult osa ning jagab kogudusele apostlikku õnnistust täieliku andeksandmisega.

Kommunist Paula Järwe wahistamise asjus.

Eila waatas wastaw riigikogu kommisjon uue rkl. kommunist Paula Järwe süüdistusasja läbi ja jõudis otsusele, walitsuselt tema wabastamist nõuda, et temale wõimaldada oma riigikoguliikme kohuste-täitmisele asuda. Järwe süüdistatakse uue n. htl.-s. § 102 ja sõjaw. nuhtl.-sed. § 2731 järele.

Paula Järwe on kolmas naisfaadik riigikogus.

Eesti laewad Inglise sadamates.

Londoni Eesti konsulaadi teatel on 1921 a. Inglismaa sadamatesse tulnud 18 Eesti aurikut ja 3 purjekat. Onnetusi Eesti laewadel Inglise wees selle aja jooksul pole olnud.

Eta.

Kõrgkoolide lõpetajad.

Lihawõttepühiks lõpeb õpitöö koolides, linnas 8. ja maal 12. aprillil; algab uuesti maal 20. ja linnas 24. aprillil. Suwiseks waheajaks on õpitöö lõpp maa algkoolides 20. mail, linna alg- ja keskkoolides aga 3. juunil; algus sügisel linnas 28. aug., maal 18. septembril.

Õpiwahendite nimikirjad

on trükituna kõikidele koolidele kätte saadetud. Nimikirjad, mis haridusministeeriumis walmistatud, — sisaldawad neid õpiwahendid, mis koolid endale awaliku kooliseaduse põhjal peawad nõutama.

Ehituste tarbeks:
Kustutamata lupja
ja
paekiwa
müüb:
L. SIMSIWART & Co.
Lubjawabrik ja kiwimurd.
Kontor: Pikk tän. nr. 7, kõnetr. 9-92.

Paberossid Record

Koolieelne kaswatus Eestis.

Kaswatusmajade tegewus.

Haridusministeeriumi statistika-osakonna poolt kogutud andmete järele on Eestis 1921. a. esimesel poolel kaswatusmajade tegewus järgmiselt kujunenud:

Tallinnas 3 kaswatusmaja, ülalpeetawad linnawalitsuse poolt; Narwas 2 m., üks linnawalitsuse, teine eraseltsi poolt; Harjumaa 1 m. wesi Punase Risti poolt, kokku 6 maja.

Üks neist on üle saja aasta wana. (Asutatud Tallinna 1617. a.)

Kaswatusmajades oli lapsi rahwuse järele:

Eestlasi: Tallinnas 105 poeg.-last ja 81 tüdrl., Narwas 24 pl. ja 22 tl. ja Harjumaal 17 pl. ja 34 pl., kokku 146 pl. ja 137 tl. ehk 77,8%. Wenelasi oli Tallinnas 17 pl. ja 22 tl., Narwas 11 pl. ja 20 tl., kokku 28 pl. ja 42 tl. Mõnelgi 6 pl. ja 6 tl. Üldiset 180 poisslast ja 184 tüdrlast.

Kõigerohkem oli 10. a. lapsi, kokku 13,7 proc. Rahwastiku järele oli tublisid 210, keskmisi 108 ja nõrku 46 last. Kaswatusmajadesse anti einet wäljaõpetatud 46 last. Kaswatusmajadesse anti einet wäljaõpetatud oli raamatuid Tallinnas 667 rmt., Narwas 616 ja Harjumaal 150 rmt., kokku 1433 raamatut. Peale raamatud on erasteleched.

Kaswatajaid oli 16, neist 11 naisterahwast.

Proturisti
kes ta kasfahoidja kohuseid oma peale wõtab wajab
A.-S. „H. Larmann & Ko."
Raatuse plats 13.

Tõelik wastutus wäärtuse eest!

Kaalisoola	**30%**
Kainiiti	**12%**
Superfosfaati	**17-18%**
Toomasjahu	**15-17%**
Norra salpeetrit	**13%**
Wääwelhapu ammoniakki	**20%**
Põllugipsi tükk. ja jahwatatult	

Tõelik wastutus wäärtuse eest!

müüwad wabalt ladudest ja nõutawad tellimise peale õiglase hinna eest kõik põllumeeste ostu-müügi ühisused.

Keskladu:

Eesti Tarwitajate Kesküh.

Tallinnas, Wiruwärawa puiestee 15

Meie walitsemine ja eelarwe.

A. Underkopp.

(Kõne riigikogus 15. märtsil).

III.

Haridusministeeriumi-ringkondades oli neil päewil Wiljandi juhtumiste põhjal nõupidamine, kus küsimust arutati, missugustest organisatsioonidest wõib õpilasl lasta osa wõtta. Seal tuli wälja, et haridusministeerium heameelega õpilastele lubab kolmesugustest organisatsioonidest osa wõtta, s. o. muusika, sport ja karskus. Kui aga tähendati kirjandusliste ringide peale, siis ei olnud haridusministeeriumi ringkonnad küll mitte otsekohe selle wastu, kuid tähendati, et kui niisugused soowiawaldused tuleks, et siis ka kirjandusliste ringidele luba ei keelataks. Mina pean tõendama, et kui meie haridusministeerium õpilastes ei ole suutnud huwi ärataada, et nad kirjandusliste ringidega tegemist tahetaks teha, siis ei ole see haridusministeer. kaswatustöö kuigi suur. Sest on ju kirjandus aluseks, kust esimesed suuremad ideed saadakse.

Haridusministeeriumi tegewuses puudub selgus.

Mina arwan, et siin ometi mõtlema peab, kuidas meie õpilaste hulgas nende puuduste kõrwaldamiseks, mis seal olemas, teid leida, aga mitte niisugust teed, nagu ma hiljuti ühe lehe pilkepildis nägin, kus näidatakse, et haridusministeerium enam hakkama ei saa ja haridusküsimuse korralduse politsei käite annab. (J. Piiskar: „Tema on ju politseid alati aidanud, eks politsei aidanud teda ka!“) Eilase riigikogu koosoleku ajal koolimajade ehituslaenu küsimuse juures selgus, et meil praegu nähtawasti selgust ei ole, missuguseks meie kooliwõrk kujunema saab. Ja ma arwan, aga, et kooliwõrk oleneb ära meie omawalitsuse korraldusest üldse. Praegu ei ole meil aga selgust, misjuguseks meie tulewane omawalitsus kujunema saab: kas meie jääme endiste waldade juure wõi loodakse suuremad omawalitsusüksused. See on praegu alles lahtine küsimus ja on loomulik, et seda küsimust ei saa kooliwalitsus ära otsustada. Senni ei saa aga ka lõpulitku wastust anda koolimajade kohta ehituse mõttes. Wanad tahawad aga küll alalhoidmist.

Eriti huwitaw on mulle üks asjaolu koolimajade ehituse puhul, et ei olnud kindlaid andmeid selle kohta, mis meie riigis haridus maksab. Ja kui see tõesti nii on, siis peab ütlema, et meil haridustööd teha ei saa. Herra Kukk arwas, et see summa ühe miljardi peale ulatab, herra Annusson aga tähendas, et see summa nii suur ei ole, waid umbes 600 miljoni marka wälja teeb. Ootasin, et haridusministeerium tuleb ja ütleb, palju meil haridus tegelikult maksab. Seda aga et sündinud. Nähtawasti ei tea walitsus isegi. Ja sellepärast ei tuleks ka mitte imestada, kui üksikud riigikogulikmed igaüks isesuguste andmetega wälja tulewad. Seda küsimust oleks pidanud lahendama see, kel ometigi need andmed olema peawad, mida meil kahjuks mitte ei ole. Eriti tahaks ma herra Arroie öelda wastuseks tema ütlemisele, et üheksast rühmast kaks inimest kumbki isesuguseid arwamisi ette on toonud, et see sugugi imelik ei ole seal, kus walitsus isegi seletust ei suuda anda. Aga seal, kus asi päris kindel on, seal ei tohiks mingisuguseid lahkarwamiisi ette tulla, mis aga siiski just paremal pool on juhtunud. Ma tuletan meele ainult ühe juhtumise asutawa kogu päewilt, kus siis, kui meie maaseadus arutamisel oli, üks selle ringkonna esitajatest, tuhu herra Arro kuulub, seletas, et meie mitte ei suuda põlist renti wastu wõtta, sellepärast, et see meile üks wäga uus asi on. See oli nimelt herra Jürman. Ja peale selle tuli teine, sama rühma esitaja herra Uluots, ja ütles: „Oi, see on üks wäga wana asi, see ei kõlba kuhugi, ta oli juba enne Kristust ja ka peale Kristust kõige aja.“ (Naer). Meie näeme siit, et arwamised wõiwad wäga lahku minna, isegi niisugused asjas, mis enesest wäga selge on.

Teine küsimus, mis paistab samuti silma meie haridusministeeriumis, on meie kutseloolide küsimus. Meil on üksikuid käsitööliste kodumaal, aga kui Wenemaa tulewikus jalad alla saab, siis on kindel, et paljud nendest sinna lähewad laiema tööpõllu tõttu. Juba praegu on meil käsitööliste puudus. Jõulu ajal rääkis mulle üks maapidaja, et tema tahab oma kodus ahju parandada ja selleks juba terwe talwe wottseyna otsib, aga mitte ei leia. See käsitööliste puudus suureneb meil iga päewaga. Uusi juure tulemas ei ole, wanad aga kaowad. Selle puuduse kõrwaldamiseks on meil aga wäga wähe tehtud. Kõik rahwakooli lõpetajad ei suuda olukorra tõttu edasi minna keskkooli. Tekib küsimus, kuhu need inimesed peawad minema, kes rahwakoolist tulewad ja keskkoolidesse minna ei saa. Kutsekoolisid ei ole meil peaaegu olemas ja kawasid nende läbiwiimiseks pole ma ka kuulnud. See on wäga suur puudus meie tegelikus elus, mille kõrwaldamiseks haridusministeeriumi eelarwe mitte midagi pakkuda ei suuda.

Mis meil aga haridusministeerium wäga hästi nähtawale toob, see on asi, mida herra Linnamägi siin on nimetanud, s. t. usuõpetust ukseest ja aknast. (Rkl. W. Linnamägi: „Seda ei ole ju“.). Kuulge, Teie tahtsite isegi walitsuskriisi teha sellepärast, enne jõuluid. (Naer). Kuidas selle usu peale maadatakse, selleks üks wäike näitus. Palwepäewa õhtul helistasid mulle toimetusse paarkolm inimest ja rääkisid, et meil olla riik kiriku lahus, hommikul sai kirikus käidud, aga õhtul olid kinod kinni palwepäewa tõttu. Kas see siis kiriku riigist lahutamine on?

Walitsuse nõrkuse põhjused.

Üldiselt kokku wõttes jääb meil tundmus järele, et meie walitsusel endal sihid selged ei ole, et meie walitsemine on mitmes asjas puudulik, ta on nõrk puuduste kõrwaldamiseks. Kuid ma ei taha siin liig ette heita, sest walitsuse käed on ikkagi teatawas mõttes seotud. Ühtus seda tuleb arwesse mõtta, et meie riigiwanemal riigipead ja walitsuse juhatajat ühtlasi tuleb etendada ja neid kahte ülesannet ühendada on ikkagi üsna raske. Ajutawas kogus sai sellepeale tähelpanu juhitud, kuid sellest mindi mööda ja nüüd annawad tagajärjed ennast tegelikult tunda. (Rkl. Amberg kohalt: „Paneme rahwahääletamise toime!“) Paneme, ma kirjutan kohe alla.

Teine puudus, mis meie walitsusel on, on see, et ta koalitsiooni walitsus on ja tõsiasi on, et niisugusel walitsusel ikkagi täielist ühtmeelt ei ole. Walitsust kokkuseades pidid kõik rühmad wastastikku omas nõudmistes järele andma, sest wastasel korral ei ole mitte wõimalust üldse walitsust luua. Ilma walitsuseta meie aga läbi ei saa ja teistsuguse walitsuse loomine oleks raske olnud, sest iga walitsus wõib ainult siis tööd teha, kui ta teab, et ta täna-homme mitte lahkuma ei pea. See on aga siis wõimalik, kui ta seisutaga riigikogu liigete enamus koondatud on. Ei ole loota, et meie suudaks end kõik kahte erakonda koondada; üks, kes walitseb ja teine, kes walitsusele wastasrinnas seisab, ja kui siis ühe walitsuse aeg üle, hakkab teine wastasrinnast walitsema. Selleest walitsemis-süsteemist on pidanud ka suurriigid lahkuma. Inglismaa, kes alati kahe-erakonbliise walitsussüsteemi olusel on seisnud, on pidanud sellest lahkuma ja üks paremposlsete juhtidest, nimelt Balfour tähendas hiljuti, et kahepartelline süsteem, mis Inglismaal omalajal maksew oli, on küll wäga kena komme ülusatel aegadel, aga wististi ei ole Inglismaal lootust enam nende aegade poole tagasi minna.

Kuid ka praegusel walitsusel oleks mete arwamise järele wõimalik rohkem ära teha, kui ta oma tegewuse üldpõhimõtteb endale selgeks teeb ja nende üle rahwaesitusega kindlasti läbi rääkib, et siis sel teel edasi minna. Seda meie aga oma walitsuse juures kahjuks mitte ei näe. Eelarwe juures puudub ühtlus, läbikaalutus. Meil tuli kommisjonis niisuguseid nähtusi ette, kus näituseks sõjaministeeriumi eelarwes ühe diwiisi juures isesuguseid andmed aluseks wõetud, teises diwiisis aga sootuks teised andmed. Seda ei saa igatahes mitte teisiti seletada, kui et iga ametkond oma eelarwe siise on annub, need on üma kaalumata ja läbitöötamata kokku lapitud ja siis walitsusele ette pandud. Ehk jälle teine juhtumine, mis näitab, et ministeeriumi juhatajalgi selge pole, missugust teed tahetakse käia. See oli kaubandus.-tööst.-ministeeriumi eelarwe arutamise puhul. Alamkommisjonis esines ministeeriumi esitaja kawatsustega, milleks ja kuidas nõuetawaid summasid tarwitada. Samas astub aga ministeeriumi juhataja wälja ja ütleb, et asi ei ole sugugi mitte nii, waid on koguni teisiti ja tuleb wälja, et eelarwe hoopis teistel põhimõtetel kokku on seatud.

Selguse puudus on asi, mis meile ennast alati kõigekibedamalt tunda annab. Meie riigieelarwe kokkuseadmine on alati juhuslik olnud, nagu kõrwaltõõharuna on teda tehtud ja loomulik on, et sarnane töö siis ka puudulikkuse tunbemärka kannab. Kuid sellest peab üle saama, selle puuduse kaotamine on meie kõige lähem ülesanne.

Eelarwe kaorem on raske.

Siis eelarwe enesest oma sisulisest küljest. Temal on palju puudusi, seda ei saa salata, ta on hiljaks jäänud, tuleb kiires korras läbiwaadata ja wastu wõtta. Kuid see on arusaadaw algawa riigi juures, kus kõike mitte ühe päewaga ei suudeta tarwilisult korraldada, kuid paremuse poole peame meie püüdma, ka eelarwe asjus. Kui nüüd eelarwe puuduste peale tähelpanu juhtida, siis peab ütlema, et kõigeteravamalt annab tunda see, et meie eelarwekaorem tõesti mitte kerge rahwal kanda ei ole. Nurinat on palju, kuid nurinat on alati olnud, iseäranis maksude juures ja meie tulumaksu puhul on teda õige palju olnud, aga kaebtuste protsent ei ole mitte kõrge, ta näib normaalarwu juure tagasi minewat: 10—15 protsent. üldiselt arwust ja see on harilikult ka mujal nii olnud. Kuid küsimus ei seisa mitte nende kaebtuste hulgas, waid selles korras, kuidas meil tulumaksu läbi on wiidud ja wiiakse. Siin kuulsime juba üksikuid näitusi, kus seda maksu isegi mingisuguseks kontributsiooni süsteemiks nimetati ja minu arwates oli see wäga tabaw ütelus. Sest seal on tõesti üksikuid asju, millega kuidagi leppida ei saa. Ma kuulsin hiljuti ühest niisugusest juhtumisest, kus üks Tallinna suurema tehase juhataja oma isikliku sissetulekw pealt wäga suure summa tulumaksu pidi maksma. Kui ta seda summat wiimaks wähendada oli saanud, pidi ta ikkagi wiiwituskrotsenti (endises suuruses) maksma ja seda tuli üle 200.000 marga, kuna tulumaks ise 60.000 oli. Ja see pole ka ime, kui me waatame, kuidas tulumaksukommisjonides asju aetakse. Minul endal oli juhus oma wastulause korral seal olla ja pean ütlema, et need wastuwäited, mis esile toodi, wäga imelikud olid. Näituseks üteldi mulle, et kui teie ka tõepoolest mitte niipalju ei teeninud, aga teie olekite wõinud niipalju teenida ja seda peame meie ka arwesse wõtma. Kui nüüd niiwiisi öeldakse: „Teie wõikite“ ja selle pealt ka maksu wõetakse, siis on see tõesti wäga imelik asi.

Samuti pidin ma imestuseaa kuulma, et 1920. a., kus elukallidus 3—4 korda odawam kui praegu, on turunaistele määratud ligi 13.000 kuus sissetulekut, ajal kus walitsusliige 5000 kuus sai. Selleest näeme, mis tulumaksu komitedes tehakse. Meie wäikesel riigil tuleks kahtlemata suuremaid kulusid kanda, kui mõnel suurriigil, see on paratamata. Meil on asutusi, mis oma wäljamineku nõuawad ja liigpalju. Meil peab peaminister olema samuti walitsus. Kuidagi ei saa aga leppida hr. Martna arwude ja wäidetega, mida ta Soomest ette tõi, et Soomes wähema kulubega läbi saadakse iga inimese peale ümber arwates. Soomel on rohkem elanikke, iga inimese kulu loomulikult ka wähem. Et aga meie rahwal maksukoorem suurem on Soomest, see on selge. Üks asi, milles ma hr. Martnaga ühel arwamisel olen, on arwud, mis näitawad palju tööpäewi kulub kodanikul oma maksu katmiseks. Sealt paistab, et Soomes kodanikul riigikube katmiseks tuleb 11 tööpäewa, meil aga üle 20. See wahe on tõesti nii suur, et sellega rehkendama peab, kuna Soome riik meie omast palju jõukam on, sest igaühel on teada, kuidas Soome suure metsade wäljaweega jalgadele tõusis. On ka arusaadaw, et tema rahwas rohkem maksta jõuab. Kõike seda arwesse wõttes peaks meil üks siht olema, s. o. wäljaminekuid wähendama hakkama ja neid wõrdlemisi palju wähendada. (Sisem. K. Einbund kohalt: „Tahtsite weel juure wõtta). Lahendada wahekordi kogukonnas, hr. Einbund! Meie wõiksime praeguste maksude juure jääda, kui rahwa jõukus tuntawalt tõuseks. See on küll kaheldaw, kuigi hr. Laidoner tähendas siin, et ta tõuseb, minu arwates ei ole aga waesemates ringkondades seda tõusu mitte märgata.

Aeg oleks asuda kulude kokkutõmbamisele.

Ma arwan, et see pole kellegil saladus, et wäga suur osa meie riigi sissetulekutest meile Wenemaa poolt tuleb ja kindel on, et see allikas tulewikus wähenema hakkab, mis meie riigi majapidamise kohta mõjuta ei jää. Et see wähenemine lähemal ajal tuleb, siis peab sellega aegsasti rehkendama. Maksukoorm on meil suur ja tulewikus on näha sissetulekute wähenemist, siis oleks aeg otsekohe teid otsida, kuidas üldse meie wäljaminekuid wähendama hakata, sest niiwiisi ikkagi edasi minna ei saa. Aeg oleks asuda eelarwe asjus kokkutõmbamisele, sest meie ei suuda Euroopaga praegu sammu pidada. Senni pole me aga tahtnud mitte üksi Euroopaga sammu pidada, waid mõnes asjas isegi ette jõuda. Wististi ei ole riigikogu liigetel tundmata kirjeldused Genfis ärapeetud rahwuswahelisel tööstonwerentsil, kus Portugaalla esitaja tähendas, et nemad endale seda uhkust lubada ei wõi, et ilma maksuta algkoolis õpetust anda. Meil tahtakse aga seda kestkoolis teha. Mis aga kuludewähendamise puutub, siis ei tuleks seda mitte üksikute harude juures ette wõtta, waid üldse ja mida warem, seda parem, sest üksikord tuleb seda ometigi teha. Wean ütlema, et mulle oli wäga huwitaw see ettekanne, mida sõjaministeeriumi alamkommisjoni aruandja ette tõi, kus ta tähendas, et sõjaministeeriumi kulusid wähendada saab, aga mitte eelarwekorras, waid seda tuleks süstemaatiliselt teha, kusjuures praegune korraldus sugugi ei kannata. Samuti tuleb seda mujal teha.

Tuleb aegsasti hakata ette walmistama wäljaminekute wõimalikult kokkutõmbamiseks. See on minu arwates praeguse riigikogu üks tähtsamatest ülesannetest: õigetesse rõõbastesse juhtida kokkuhoidmist riigieelarwes. Ajutawal koosol oli kaks ajaloolist ülesannet: wabadussõda ja de jure saawutamine. Riigikogu ülesanne on majanduslise tasakaalu jalulesseadmine, selleta ei tohiks riigikogu oma tööd mitte lõpetada. Kui ta tänawu-aasta ei saa, siis peab ta tulewal aastal seda kindlasti arwesse wõtma, et meil kokkuhoidmist äärmiselt tarwis on ja et meie peame tasakaalu wiima riigi majapidamise, teades, et meie majanduskline julgeolek kõigeparemaks iseseiswuse kindlustuseks on.

O-Ü. „ENERGIA“

Suur Karja tän. 11, kõnetr. 709,

müüb suuremal arwul ja wõistlemata hindadega kõiksugu

elektro-tehnilist materjali,

iseäranis: liitset, Bergmanni torusid, woolulatkestajaid, kaitseelemente, pabrunid jne.

Wõtab elektriwalgustuse, jõusaamate ja mastnate ülespanemistõid **oma peale.**

Sinnab wõist. odawad! Wõ kiire ja kerralik!

Jõudis müügile:

P. Madisson,

„STEREOMEETRIA“

Th. Usffoo joonistustega. Hind Mk. 160.—

Müügilu: K.-Ü. „Kahwaühtsool“,

Tallinnas.

Wiimased teated.

Kihelkonnakoolide hoonete ja nende inwentaari ülewötmise kord omawalitsustele.

Seisuste-kaotamise-seaduse põhjal lähewad end. koguduste päralt olewad kihelkonna- ja abikoolide hooned ühes kooli inwentaariga wastawate maakonna-omawalitsuste omanduseks. Kuid ülewötmise juures tuleb omawalitsuste ja koguduste wahel tihti sekeldusi ja lahkarwamisi ette, mille tagajärjel seletusesaamiseks siseministeeriumi poole pöördakse.

Administratiiw-asjade peawalitsus on kõigile maakonnawalitsustele teadmiseks saatnud kawa, mille järele ülewötmist toimetada tuleb: kui maakonnawalitsus on otsustanud teatawat koolihoonet ühes inwentaariga üle wötta, siis tuleb sellest kirjalikult teatada isikule wöi asutusele, kelle käes need senni tarwitaba olnud, ühtlasi tähtaega määrates, millal ülewötmine sünnib. Selle aja jooksul on siis waranduse sennisel omanikul, kui ta ülewötmist õigeks ei pea, õigus protestiga esineda. Kui sarnast protesti awaldatud ja ülewötmist kohtu-poolt seisma pandud ei ole, siis wöib tähtajal waranduse ülewötmisele asuda, tarwilisel korral isegi sunduslisel teel — politsei kaasabil — wastutusele wöttes neid, kes ülewötmist takistawad wöi seda wiiwitada püüawad.

Paberossid Records

Pärnu kaubanduskooli õpilane emaks saanud.

Pärnu linn, mis hiljuti üle saja realgümnaasiumi õpilase wäljaheitmisega enesest rohkesti kõneainet andis ja haridusministeeriumile peawalu tegi, on neil päewil jällegi ühe ootamatusega koolielus walmis saanud, mis kõigepealt Pärnus enese keeled ja meeled üsna wäledalt liikuma pannud. Selgus, et kaubanduskooli 4-klassi õpilane, neiu L. R. oli lapse sünnitanud ja hirmu ning ehmatusega pööningule saepurude sisse peitnud, kust teda aga kaastundlik ja [illegible] majaperenaine elawana üles leidnud.

Wäljaheidetud realgümnaasiumi õpilaste tagasiwötmise tähtajaks

on määratud 20. märts; selleks ajaks peawad wäljaheidetud sellekohase tagasiwötmisesoowiga esinema. Senni on üle poolte wäljaheidetutest end kooli tagast palunud wötta.

Põllutööminist. karjakaswatuse nõukogu otsused.

Neil päewil wöeti karjakaswatusnõukogu koosolekul wastu järgmised resolutsioonid:

Saare- ja Petserimaa karjaparanduse otstarbel tuleks kurelt läbi wiia kohtade planeerimine ja sellega ühenduses ka ühiskarjamaade kaotamine. Otstarbekohase karjapidamise selgitamiseks ja edendamiseks rohkem kursusi ja ettelugemisi pidada. Tuleb edendada karjasaaduste müüki, et rahwale tõendada parema piimakarja pidamise tulu. Laotakse tunguwaks wajaduseks Saaremaale ert.-karjakaswatuse instruktori ametisse panna, kes ka hästi tunneks maakarjapidamist. Eraldi peaks silmas pidama maakarja edendamist ja korraldamist. Tarwilik Saaremaal kahte maakarja sugulawa asutada. Wõimaldada maakarjaseltsile teist instruktori ametisse panna tööde rohkuse tõttu.

Peale selle tuleks eraldi Petserimaal teostada põhjalikku kohapealse maakarja uurimist ja awada 1. aast. kursusega põllutöökool.

Üldiselt tunnistati tarwilikuks karjatõuguba parandamise tõid nii korraldada, et ebaspidi wäljamaalt sugupullide ristsewedu wöimalikult wähke oleks. Igal tõukarja kaswatamise-seltsil peaks tegutsema wähemalt kaks tõu-lehmaama.

Põllumajanduse aluseks Eestis on ja jääb karjapidamine. Et karjapidamine tulu annaks, tuleb panna pearöhku ühispiimatastuste asutamise ja otstarbekohase korraldamise peale.

Üldise karja paranduse teostamiseks tuleb karjapidajatele selgeks teha, et parandada ja pidada karja wöib ainult siis heade tagajärgedega, kui selleks loodud tarwilised tingimused: korralikud karjalaudad, intensiiwne toitmine ja kohane karjahoid. Sellel otstarbel tuleks korraldada rohkem kursusi üheс näitliku karja toitmisega. Seda tööd peawad tegema kontroll-ühikused oma siikmete juures.

Weise tõuende parandamiseks tuleb [illegible] wõta pulliühisuste ja pulltjamade kasu. Tõukaseltsidel peab töötama iga tõu jaoks tõuparanduseks[illegible] ehk nõudanini, tõulawa, milleks iga sellis wajab 1—2 suuremat majapidamist.

Meie karjapidamise seisukoha ja soodud tagajärgede näitamiseks ning tutwustamiseks on näitused. Et hoogu anda ja huwi ärgatada edasipüüdmiseks ja wõistluseks üksikute isikute kui ka seltside keskel, tuleb anda nimet. näitustel põllutööministeeriumi poolt mitmesuguseid auhindasid.

Soome pank Inglismaalt 3 milj. naelstr. laenanud.

Helsingis, 17. märtsil. Soome panga juhatuse esimehe ja Briti finans-konsortsiumi wahel Londonis kirjutati alla ajutisele lepingule 3 miljoni naelsterlingi-suuruse riigilaenu asjas. Laen kannab 7 protsent ja tema maksu-tähtaeg on 40 aastat pärast. Lõpulikult otsustab laenu Soome parlament. Eta.

Walget Jngl. plekki

J. C. 20"×28" müüb
mõõduka hinnaga —
JOH. LINDE, Tallinnas,
Meripuiestee 15. —

Lõuna-Slaawi toetab Rumeeniat.

„Posl. Nowosti" 12. märtsil teatab, et Lõuna-Slaawi walmis olla Rumeeniat tarwiduse korral Wene wastu poliitiliselt ja sõjaliselt toetama. Eta.

Londonis Eesti selts asutatud.

Eesti konsulaadi andmete järele asub Londonis 60 eestlast. Kodakondsuse astumise palweid on 89 wastu wõetud.

1921 a. on Londonis „Londoni Eesti selts asutatud, millel 35 liiget on. Eta.

Genua konwerentsi eel.

Briti esitajad Genua konwerentsil.

London, 17. märtsil. Reuter. Chamberlain teatas alamkojas, et Genua konwerentsi Briti delegatsiooni koosseisu kuuluwad Lloyd George ja lord Curzon. Eta.

Saksamaa ettewalmistused Genua konwerentsile.

Berliin, 16. märtsil. Berliini ametlikkes ringkondes arwatakse, et wäljawaated Saksamaale Genua konwerentsi suhtes wäga ebasoodsad olla. Siiski tahab walitsus lähematel päewadel wastawate asutustega nõu pidada Genua konwerentsi Saksa delegatsiooni koosseisu asjas, mille esimeheks arwatawasti Rathenau määratakse. Kas kantsler ise konwerentsile sõidab, on enam kui kahtlane.

Ameerika used rahuplaanid.

Berliin, 16. märtsil. Washingtonist teatatakse: Senaator Lenroot pani senatile ette eelnõu rahwaswõõrugu loomiseks, millest osawõtsid Ühisriigid, Briti, Prantsuse, Itaalia, Jaapan, Saksamaa, Hispaania, Austria ja Wenemaa. Ühingu eesmärk oleks, et temas esitatud riigid kohustuksid sõjahädaohu puhul kokkukutsuma rahwuswahelist konwerentsi. Sõjategewust wöiks alata ainult 6 kuud peale wahekohtu äpardumist. Eta.

Sultan Fuad Egiptuse kuningaks kuulutatud.

London, 16. märtsil. Kairost teatatakse: Sultan Fuad 1. kuulutati täna Egiptuse kuningaks, kooskõlas Briti walitsuse otsusega, tunnustada Egiptust kui iseseiswat suweräänset riiki. Eta.

6000 mässajat Lõuna-Aafrikas wangistatud.

London, 16. märtsil. Reuter. Pretooriast telegrafeeritakse 15. märtsil: Ametliku teadande järele on purune rewolutsioon maha surutud, wälja arwatud mõned eraldatud wastupanupesad. Peaaegu kõik rewolutsionäärid on wangistatud. Wangide arw ulatab 6000 peale. Neid, kes mõrtsukatöös ja rööwimises süüdi, ootab karistus. Eta.

„PARIS"
glitseriin seebi tarwitamisel omab Teie näonahk õitsewa roosi lõhna ja õrna pehmuse.

Harding kawatseb nõuda Euroopa maawägede desarmeerimist.

Berliin, 16. märtsil. „Chicago Tribune" teatel walmistawat president Harding märgukirja, milles ettepannakse, et Euroopa riigid wiiwitamata algatsid maawägede desarmeerimist, ilma milleta ei olla loota paranemist ilma seisukorras. Eta.

Jiri rahwuswahelise tunnustamise nõutamine.

London, 16. märtsil. De Valera poolehoidjad dail eireannis otsustasid asutada iseseiswa Jiri wabariigi-liidu, kes peab Jiri wabariigile rahwuswahelist tunnustamist nõutama. Eta.

Lord Derby ei wõta India asjade sekretääri kohta wastu.

London, 16. märtsil. Lord Derby otsustas, pärast nõupidamist Chamberlainiga ja teiste walitsusliigetega, mitte wastu wõtta India asjade riigisekretääri kohta. Arwatakse, et see koht pakutakse nüüd Devonshire hertsogile. Eta.

Suured wangistused Moskwas.

„Golos Rossii" teatel on 9. märtsi ööl Moskwas suured läbiotsimised tööliste keskel olnud, mille tagajärjel paljuid arreteeritud. Eta.

Tulilaew „Saritshew" endisele kohale asetatud.

Tulitornide-osakond teatab, et tulilaew „Saritshew" on nüüd oma rahuaegsele seisukohale asetatud. Tulikarakter ja udusignaal on muutmata. Eta.

Ilmateated.

Loodetaw ilm laupäewal, 18. märtsil. Keskmise kiirusega põhja-tuul. Kerge, wäike pilwitus. Kuiw. Külm kestab edasi. Tartu met.-obs. Eta.

Sigri-migri.

Jutustan wäikese anekdoodi Ungari romanistist Jokai'st ja tema kurjast kriitikust Gyulai'st. Poeet Paul Gyulai, omalajal kuulus kriitik, kiskus Jokai romaane (mis see, nagu teada, kõiksest raputas — ta wiljakus oli haruldane!) süstemaatiliselt maha ja ei jätnud seal „kiwi kiwi peale". Muidu olid nad aga suured sõbrad. Jokai wõttis Gyulai tihti õige sapised kallaletungimised naeratades wastu ning ütles kord Gyulai'le isalikult, nõuandwal toonil: „Kui minu romaan nii halb on, misjaoks sa seda siis loed? Waata, mina pean sinu arwustusi wäga kõrgeks ja ometi ei loe ma neid mitte!"

Et kriitik romaani enne arwustamist lugema peab, on muidugi paratamata — wäljaarwatud mõned „suurwaimud", kes juba lugemata oma otsuses ette kindlad on. Sama ei usu ma, et Jokai Gyulai arwustusi tema romaanide üle ei oleks lugenud. Anekdoote ei tule, nagu piiblitki, sõnasõnalt mõista, waid siin kõneldakse „sümboolide" abil. Anekdoodi soolaks on waimukas ja karakteristlik fraas, mis ta ütlejat miskis omaduses piltlikult iseloomustab.

Mind isiklikult ei üllata selles anekdoodis mitte niipalju Jokai algupärane wastus Gyulai'le, kui see nähtus, et kirjanik arwustajaga, kes ta romaanidel „juuksekarwa kastwama ei jäta", sõpruses läbi käib. Et „mahatehtud" kirjanik oma „kurja" arwustajaga ühtlasi ka „suured sõbrad" on! Sellejuures ja kõige peale waatamata!

Oleme kirikuwaenulise ajajärgu inimesed ja „kirikuisad" ei ole meie juures krediidis. Kuid need wanad herrad on juba oma elukutse pärast sunnitud olnud inimese olemusse sügawamalt tungima, kui ilmaliku kutsega inimesed ja sellest „wanast Aadamast" on neil siis ka wäga põhjendatud arwamised. Sellepärast pean mina kirikuisa Augustiinusest wäga lugu, kui tema inimese loomuses peituwast „kolmest patuallikast" esimesele kohale seab libido excelendi: tungi hiilgada, wälja paista, „sõtendada" . . . Praktilises keeles nimetame seda „patuallikat" kord auahnuseks, kord edewuseks, kord kõrkuseks — heal lapsel on ikka palju nimesid.

Libido excelendi on kahtlemata mõlema soo juures ühewõrra tugew, ainult ta awaldusviisid erinewad loomukohaselt, kuidas ja milles kumbki pool enese maksma paneb.

Suurima karjäärí teeb naine alati oma wälimusega — siin pole juba midagi parata. On ta ilus ja „nõduslik" — siis on ilm ta jalge ees. On Looja teda näolapi ja muu naiseliku poolest nuhelnud — jääb ta sinna, kus ta oli.

Naine walitseb kosmost — kosmeetika abil. Sile nägu, sale kasw plus wastawad ehtimise- ja ilustamise-abinõud, ning naisel on need esimesejärgu trumbid käes, et saada järjekorraliseks Helenaks, kelle pärast mehed „Troja sõda" alustawad. Tawalikult peetakse naist edewamaks pooleks. Kuid see pole õigus. See torkab ainult sellepärast silma, et naise libido excelendi mehe seisukohalt waadatuna liig „tühistes" asjades wäljendub. Naise edewus on ikka esimeses joones ehtimise ja ehteasjadega seotud. Naise käes muutub kõik „ehteasjaks", isegi mees, kui ta „sõtendab", wõi wähemalt — kui ta seda „sõtendawat" jõuab muretseda. Tõepoolest ei ole aga naise hoolitsemine oma wälimuse eest, ta ehtimiskirg sugugi „tühine", tema „edewus" sellel alal on elutarkuse will, mis loomusunniks saanud.

Ei tarwitse sugugi mehe wälimust „ignoreerida", kuid fakt on ikkagi see, et mees oma wälimuse ja „garderoobega" üksi palju wähem saawutab. Need on ikka naiselikud meheд, kes enese „ehtimisega" edwistawad. Kui mees wälja paista tahab ja ühepäewakarjäärist ei ela, peab tal olema elukutse, seltskondline seisukoht, temal peab kas ainelist wõi waimlist kapitaali olema. Need on mehe alad, kus mässab tema libido excelendi, kus ta mitte wähem edew ei ole, kui naised oma ihulikus ehtimises.

Kui lahkuminewad sisulikult on need komplimendid, mis teie ütlete naisele ja mis teie ütlete mehele.

Et keskmisele naisele komplimenti öelda, peate kiitma ta särawaid silmi, ta wärsket jume, ta ihulikku kaunidust (õndsa Salomoni ülemlaulu stiilis), ta kostüümi, ta ehteid. Naist peate kiitma selles, mis ja milles ta on. Mees igatseb hinnatud saada rohkem oma wõimetes, selles, mis ta eneses t e i n u d (ühele naisele ärge kunagi minge seletama, nagu oleks tema juures midagi tehtud!), wõi mis ta enesele lubada jõuab. On mees ainelises ilmas midagi „teinud", siis kiitke ta rahakoti suurust, ta maja, ta äri, ta hobust, ta autot. On ta romantik, siis imetlege ta teeneid isamaa ja inimsoo kasuks, ja kui palju naisi ta on jõudnud õnnelikuks teha! On see mees aga „waimuinimene", siis põlwitage ta waimu ees.

Kunstnikud ja kirjanikud on juba elukutselised waimuinimesed. Hoolimata aja materjalismist, on nende saamine ja sünd salapärane, täis müstikat. Nemad on need „ärawalitud", kes enese rinnas kannawad miskit „püha tuld", mis teistele surelikkudele wõõras. Miski tundmatu ja ääretu poolt on nad eriliselt kutsutud, pühitsetud ja walgustatud midagi nägema ja tundma, mis „muu inimsugu" ei tunne ega näe. Ja kuigi uuemad teooriad kunsti-loomingut enam endise müstikaga ei käsita, waid seletawad, et „inimese" ja „kirjaniku" wahel mingisugust „põhimõttelikku" wahet ei ole, et inimene sama elab, mõtleb ja tunneb, kui kirjanik — ainult ta ei oska wõi ei taha oma mõtteid ja tundmusi — trükkida lasta: kuigi kirjanik ainult spetsialist on sellele sõna ja kuju andma, mis kõik inimesed tunnewad, — isegi siis on kirjaniku ülesanne küllalt suur ja kõrge, et hulgast üle tõusta ja oma waimu eriliselt hinnata.

Sellepärast pole imeks panna, kui neil eelarwamistel libido excelendi kirjaniku juures eriliselt wälja arenenud on ning wäga kummalisi hüppeid teeb. Kirjanik, kui Jumal talle mitte ainult waimu ei ole annud, waid seda ka natuke teritanud, oskab oma kõrgel troonil nii ütlemata kenasti alla waadata selle inimkonna-sipelgapesa peale ta suremata jalgade ees, kogu selle edewuse ja halpuse peale, mis seal sünnib ja millest meie „teritatud" kirjanik nii kuulmata kõrgemal seisab. Ta ironiseerib naise ehteedewuse ja mehe ühiskondlikkude halpuste üle, ta ei saa kuidagi aru, kuis wõib meest haawata, kui ja tema autot wõi hobust laidad! Kuid puudutage sõrmeotsaga seda täkku, kelle seljas kunstnik-inimene ise ratsutab . . . jätke tema peegasusele kompliment ütlemata — ja igawesti on laudlinad teie wahel käristatud!

Kunstnik-inimesed on kirikuisa Augustiinuse „esimese järgu patuallikaga" sedawõrd kokku kaswanud, et libido excelendi rahuldamine meiepäewil suurema osa kirjanikkude tähtsam produtseerimistegur on. Häwitage kirjanikus see kirg, sulguge see „patuallikas", wõtke kirjanikult wõimalus end oma teostega awalikult „ehtida" — ja teie olete häwitanud kirjanduse. Kirjaniku waim tarwitab „ehtimist", nagu naise keha ja mehe rahakott — kõigi ei taha oma küünalt [illegible]

Sellepärast, mu daamid, kui teie kirjanikule meeldida tahate, kiitke tema waimu — muud sellel mehel ju pole, millega edwistada! Ütelge talle, et ta on suurwaim ja ei te isegi unes tema raamatuid loete. Teate ju omastkäest kui rumal see on, teie ihu iludustes ajahamba-märke leidma hakata. Samal põhjusel ei wõi teie ka kirjanikku iunagi sügawamalt haawata, kui teie tema waimu „suurematuse" juures kahtlete. Sest teie, mu daamid, ja kunstnikud — olete wäga ühte sorti rahwas.

Waadake, „õige" mees tahab esimeses joones, et t e m a l e midagi meeldiks, kas ta ise meeldib wõi mitte, seda temal tawalikult meeles ei olegi. Mees waatab: mis meeldib — wõtab, mis ei meeldi — jätab. Sellepärast on õigus filosoofil, kes ütleb, et tee mehe südamesse läheb — filmade kaudu. Naine ja kirjanik — sellewastu — tahawad esimeses joones ise meeldida, kui n e m a d waatawad, siis rohkem selleks, et kas neid ka keegi näeb ja tähele paneb. Mõlemad ihkawad meeltusi — tee naise ja kunstniku südamesse läheb — kuulmetoru kaudu

Kuid, kirjanik on edewam kui naine. Naine lepib meelitustega, mis talle neljasilma all öeldakse. Kirjaniku libido excelendi ei rahuldu kunagi intimiteetidest. Kui te kirjanikku austate, siis ärge otsige temaga kunagi warjulisi paike, waid kuulutage oma komplimendid torupilliga käidawatel turgudel ja suurtel rahwakoosolekutel. Meieajal täidab nende aset ajaleht. Kui te kirjanikku ajalehes kiidate, siis olete „meie tuntud ja lugupeetud" arwustaja, kelle autoriteedi juures wähemalt kiidetud kirjanik ise ei kahtle. Julgete aga kirjaniku teose wäärtuses kahelda ja olete nii taktitu oma „subjektiiwset arwamist" pealegi teistele teatama, siis wõib teie autoriteet küll ilma filmis alles jääda,

Riigikogu.

Koosolek reedel 17. märtsil.

Koosoleku awab ametimees K. Wirma. Pealtkuulajaid õige rohkesti. Rkl. Rei ettepanekul muudetakse päewakorda sellega, et riigi 1922. a. eelarwe wiimaseks päewakorra punktiks jääb.

Waieluseta wõetakse wastu asumikke ehituslaenu seadus teisel lugemisel ja wäikemaapidajate rendilepingute pikendamise seadus esimesel lugemisel. Aruandja puudusel jääb — seadus raudteedeseaduse § 152. (W. T. K. 12. lõige) täiendamise kohta päewakorrast ära.

Algab amnestia-seaduse arutamine. Aruandja rkl. Birk. Peale pikemat ülewaadet amnestia-komnisjoni tegewust, mis juba terwe aasta on kestnud, teeb aruandja ettepaneku seadust esimesel lugemisel wastu wõtta. Rkl. Kalbus lõneleb amnestia-seaduse wastu, sest selle seaduse alla käiks ka suur hulk neid wabariigi wastaseid, kes Wenemaalt salaja üle piiri on tulnud. Hans Martna teatab, et sotsiaaldemokraatide rühm ainult laialdast amnestiat toetab. Rkl. Joonas süüdistab ägedalt seda politikat, mis on tarwitatud amnestia andmiseks. Rkl. Kägu. Kommunistiline partei wõib ainult üldist poliitilist amnestiat tunnustada. Piiskar: Amnestia ei pea mitte armuandmises waid õiguse akiis seama. Hansen: Meil wabritseeritakse poliitilisi protsesse. Wangid on wiletsas seisukorras. (Kogu aja mahelhüüded). Riigiwanem Päts: Pahempoolsed arwawad, et riigis on tarwis uus asutus — amnestia-instituut luua — siis oleks: niipea kui kohus mõistab, kohe amnestia. (Mahel-hüüded — Teie ei teosta ühtegi amnestiat — ei täida, mis lubate). Asi ei ole aga laugeltki nii. Amnestia andmiseks peab ometi põhjus olema. Siin aga põhjuseid, mis kaaluwad oleks, ette ei tooda. Selleasemel, et neid ette tuua, naerawad pahempoolsed meie riigi, rahwa ja kohtute üle. Kui meie nüüd farnaste nõudmiste põhjal, nagu see pahempoolsete poolt esitatud, käed üles tõstame ja amnestia poolt hääletame, teeme ülekohut ja häbi Eesti rahwale.

Hääletamisel wõetakse seadus esimesel lugemisel wastu.

Mahepeal on aruandja Laidoner ilmunud ja sellejärele tuleb arutusele seadus raudteeseaduse § 152. täiendamise kohta, mis esimesel lugemisel wastu wõetakse.

Riigi 1922. a. eelarwe.

Sõna saab rkl. Rei. Riigiasutused tulewad meil kallid. Meil on igal asutusel, oma trükikoda, mis suuri summasid ära neelab, kuna üks suurem trükikoda, mis tehniliselt hästi sisse seatud, kõik riigiasutuste nõudmised rahuldaks. Siis on meil asutuste administratsioonid kunstliselt kokku seatud. Mitu juhatajat ühe asutuse peal, kommerts, tehnilised direktorid jne. teeb asjaajamise keerulisels. Kohtute töö ei edene sellepärast, et kohtunikude palgad liiga wäikesed. Isegi haridusküsimus wõiks kärpida, et aga kohtute olukorda parandada. Haridusministeerium peab oma summasid paremini kasutama. Praegu on meil 84 üldharidusega keskkooli. Rohkem peaks aga rõhku panema kutsekoolide-wõrgu laiendamise peale. Riigi sissetulekute juures peatades, tähendab kõne, et siin silma wõrkad suur süsteemi puudus. Tempelmaks on meil wäga õnnetu, sünnitab segadusi. Arimaksu-seadus on meil Wene ajast p.rit. Ka siin on terwe rida halbu külgi. Arimaksuwõtmisel puudub kindel süsteem. Ta ei passi meie maksuaparaati. Maksumaksjad warjawad tulusid. Tulumaksu-seadus on küll meie oma sünnitus, kuid esimese puudusena on selles wõimata madal elatiminimum. See on juhuslikselt wõetud. Ta peab aga reaalselt wõetud olema. Maksuasutused on süsteemipuudusel ülekülmatud paberitega. Wähematelt maksumaksjatelt ei tasu tulumaksu sissenõudmine end ära. Silmas tuleb pidada suuremaid tulusaajaid. Paljud neist libisewad lihtsalt wõrgust wälja. Mitte üksi kokkuhoidmine ei ole tähtis, waid selle õiglasemale alusele seadmine. Maksustamine tuleb modern-alusele seada, nii et sea kellegile rängaks ja ülekohtuseks ei muutuks. Kui lähemalt waadata, ei ole laos meie maksusüsteemis mitte otse sihisik ühe rahwa-kihi kahjuks, kuid raskus selle süsteemita oleku tõttu langeb ikkagi teatawa kihi peale. Igukad kihid leiawad teid, kuidas koormat seljast weereada. Ja sellepärast ei jää seadus mitte radikaalseks. Rkl. Rei kõne lõpul tehtakse kell 3/8 wahepeaeg.

Peale wahepeaega saab sõna rkl. Sorokin: Tähtsaks teguriks riigiaparaadis on kohtuministeerium, kohtud. Kohus peab meil wabariigis õiglane olema. Wastasel korral oleks meie riigialus wildak. Eriliist tähelpanu tuleks pöörata Petserimaa kohtu korralduse peale, kus mitmed korratused ilmsiks on tulnud. Samuti tuleks wastisel jälgida ka nimede panemise korda Petseri maakonnas.

Riigiwanema K. Päts'i kõne.

Terwe nädala jooksul on eelarwe kohta erakonnad oma seisukohti ja waateid selgitanud. On arwustatud üksikuid ministeeriumisi. Seisukohad on mitmesugused. Kõik seisukohad ei ole aga walitsuse arwates mitte wastuwõetawad. — Igal riigiasutusel on oma tarwidused ja selleks tuleb kodanikkel maksusid kanda. Sellel peab aga piir olema. Riik ei tohi maksuwõimise tagajärjel kokku langeda. Eelarwe on pilt riigi aastasest majandusliisest elust. Arwustuse puhul on püütud eelarwet wõrrelda teiste riikide eelarwetega. Hr. Martna wõrdles Soome eelarwet meie omaga, kuid ta ei ole seda mitte täpipealselt teinud, mille tagajärjel tuleb wõrdlus hoopis teissugune. See on makkew ka kõigi teiste kohta, kes meie eelarwet teiste omadega wõrdlesid (Ast wahele: —sellega tegi algust rahaminister). Ma et ole kohustatud rahaministri eest enese peale laiendama. Peatan riikliie seisukorra juures üldiselt. See on hädatarwilik sellepärast, et eelarwe waieluste puhul seda tehtud pole. Sellejärele toob riigiwanem näitsiku ülewaate meie möödunud aja elulest eriti Wene isewalitsuse ajajärgust. Selleft selgub, et maa olak on olnud poliitiliie wõimu ahnitsemise ebinõuks. Meile ei ole seda kõigi tahtnud anda, ajaretes on seda aga teisiti tahtnud. See ajajärk — wencaegne surwe mõjus nii majanduslikselt kui ka kultuuralisselt eestlase enesetunde, iseteadmise peale. Meie riikline seisukord ja tegewusala on hoopis teistsugusel alusel kui teistel meiesarnastel. Wabadussõda on meil üks suuremaist ajalolisiit momentest. Peale ohwrimeelsete jõupingutuste on see meile ka tulewikus teatawaks eelduseks. Asutaw kogu wõeti wastu suure rõõmuga. Tööd on tehtud, kuid ka wigu on sündinud. Neid ei tule mitte järele teha. Kõik pahed, mis nüüd nähtawale tulewad, on sündinud noore riigi õitse-ajal. Keskkoolisid on asutatud ilma kawata, ühes kihelkonnas on meil kolm üldharidusega keskkooli. Ülikooli juure on moodustatud rida fakulteete, professioone jne. ilma, et selleks kindla korra järele juba oleks küsitud. Nüüd tuleb paratamatalt wäljaminekuid teha. Need wäljaminekud on aga juured. Walitsusele on ette heidetud, et walitsuses kokkuhoid ei ole. Walitsusel jääb koosistumiseks wähe aega, sest igal liikmel on töid rohkem kui seda arwata wõib. Heidetakse ette, et walitsus on kontsessioone annud, mille wastu riigikontroll protesti awaldanud. Mõnelt poolt oodati, et walitsus selle otsuse kinnitamiseks riigikogu poole pöördub. Kuid siin peab küsima, kas walitsus on üks riigikogu-komnisjon: Seda ta ei ole. Walitsus on kõrgem wõim seaduste täideviimiseks. Siis on weel nurinat kuulda, et üksikud asutused wäga korratult töötawad. Õige. Konarlusi on, kuid see tuleb töö ülekülluseft.

Üksikasjade juure ülemineres, peatab riigiwanem eestkätt maksude-süsteemi küsimuse juures. Sellejärele peatub ta üksikasjaliselt kõigi riigimajanduse-alade juures, selgitades wahitsuse tegewuse, sihtide ja kawatsuste kohta. Riigiwanem lõpetab oma kolmetunnilise kõnet rõhutades, et meie riik ülecsab alles eimeii majanduslisi katseaegu. Teltakse wagu ajades kats sammu edaji ja üks tagasi. Kuid üksikord tuleb aeg, kus järeltulejad maksma panewad õige kõrwitorra.

Riigiwanema kõnet saatsid sagedased wahelehüüded.

Koosolek lõpeb kell pool 12 õhtul. — Järgmine koosolek teisipäewal, kell 5 p. l.

---

kuid kirjaniku ees on teie reputatsioon jäädawalt kadunud, ning küll temal ka oma juhused on, kus wanu arweid õige koht on öiendada.

Suures ilmas, juure kogu hulgas, leidub muidugi üksikuid kõrwalekaldumisi reeglist. Nagu Jokai oma kummaliie sõbra Gyulai'ga. Meie „wäikestes oludes" niisugust juba ei juhtu. Halwa kriitika peale waatab keskmine Eesti kirjanik tänapäewani, kui ilsikliku auhaawamise peale arwustaja poolt ja katkestab temaga igasuguse diplomaatliie läbikäimise. Kui enne kriitikat peaaegu sõbrad oldi, siis peale arwustuse ilmumist, milles komplimendid puudusid, ei tunta sind üldse enam mitte. Ja teisest küljest — kuipalju arwustusi (meie arwustajad on tawalikult ise ka kirjanikud) ei kirjutata meil, wälja minnes neist inimlikkudest wahekordadest, mis walitsewad arwustaja ja tema objekti wahel.

Olen wiimasel ajal jälginud ühe „kriitiku" wäljendusi, mis nii plastiliselt peegeldawad . . . ainult inimlikke wahekordi A. ja B. wahel. Oli aeg, kus A. ja B. kuuluisid ühte laudkonda, siis oli wastastikkune „harrastus" eriskummaline. Siis kärisesid laudlinad, A. ei tunnud enam B.'d, ei teretatud enam üksteist — A. kriitika ei jätnud B.'l enam hilpugi selga! Wiimastel aegadel wõib A.'d ja B.'d jälle koos näha, awalikkudes paikades ja wastastikkuste naeratustega. Ja juba leiate ka A. kirjades, et B. jälle nende „suurte tähtede" hulka kuulub meie kirjandustaewas.

See on ju kõik nii armas ja kodune pealt waadata, nii mugaw ja hubane, et isegi hüüda — Issand heida armu! — meele ei tule. Sest meie, harilikud surelikud, ei ole ometi Jossuad, kes „päikestele" ette kirjutawad, kuis nad endid üles pidama peawad. Kas nad seisawad Kiideoni kohal wõi Ajaloni orus — need on päikeste omawahelised asjad, mille süsteemi me wõime küll imetleda, kuid ei kunagi muuta.

Milli Mallikas.

Tallinnast.

Läbirääkimised külmetusmaja rentimise asjus linnawalitsuse ja põllutööministeeriumi wahel.

Teatawasti otsustas walitsus sõjaministeeriumi käes olewat külmetusmaja sissesead-bet põllutööministeeriumile üle anda; et aga hooned linnale allumad, tuleb ministeeriumil linnawalitsusega wastaw leping teha. Linna poolt nõutud rendihinda: 1 miljon m. aastas peab põllutööministeerium liig kõrgeks, eelbades, et hooneteremontideks umbes 6 milj. wälja anda tuleb.

Eila oli rentimisküsimus linnawalitsuses arutamisel. Otsustati põllutööministeeriumiga läbirääkimisi jätkata kokkuleppe otstarbel.

Restoraanide töötamisaega kawatsetakse pikendada.

Eila otsustas linnawalitsus, peale ekstrawaste waieluste, wolikogule ette panna, et saaks pikendatud ööse kella kaheni nende restoraanide lahtioleku-aega, kus warietee, muusika jne. Sellekohase küsimisega pöördus sisemisteerium linnawalitsuse poole.

Linna kaalukoja-teenijate palgakõrgenduse küsimuse

jättis linnawalitsus eila otsustamata ja otsustas seda teha ühes teiste linnateenijate palga tõstmise küsimusega.

Kaswatusmaja Kurna mõisa üle wiimine.

ja selleks seaisete ruumide ümberehitamine läheb ehitusosakonna poolt kokkuseatud eelarwe järele üle 1 miljoni 180 tuhande marga maksma.

Linnawalitsus otsustas selle küsimuse arutusele wõtta siis, kui kaswatusmaja Riisiperesse ülewiimise eelarwe ka kokku seatub.

Linna weewärk ülekoormatud.

Linna weewärgi juhataja on linnawalitsuse poole pöördunud, pikema seletuskirjaga ära näidates, et weewärk praegu raskes seisukorras, pannes ette uut tsentrofugapumpa 5000 liitri peale 50 meetri surumise juures tellida, mis 100-hobusejõulise elektrimootori abil käima pankaks. Sarnane pump wäljamaalt tellides tuleks maksma 95.000 Eesti marga ümber.

Linnawalitsus otsustas wolikogule ettepanekuga esineda, et tarwiline krediit weewärgi kustutuskapitaalist kubatud saaks.

Eriteadlane (spetsialist) ümblusmasinate

mehaaniker

Peetersburist. Kõikselist ümblusmasinate paranduste wastuwõtmine igal ajal. Tulen soowi peale koju parandama. On kõigewanemaist kunni uuema süsteemini **masinate laetwukseid, nõelad ja jaod.** Töötasu ja jaod wõimalik. odaw. **Töö eest wastutus.**

Tallinn, Tõhhi tän. 5, k. 8,
Tõnisunde lähedal.

Linna pandimaja katuse parandusels

otsustas linnawalitsus: wolikogult 45.000 marka krediiti nõuda. Katus hakkas juba kolme aasta eest wett läbi laskma, see parandati paaril korral, kuid jäi pidama ainult lühikeseks ajaks. Katuse läbilaskmise tagajärjel on hoone laed mädanenud ja ka mõned hoiuasjad rikutud.

A. Weizenbergi söögi wäärtus.

Linna haridusosakond pani linnawalitsusele ette, wastawat korraldust teha, et linna päralt olewad kujur A. Weizenbergi marmorist ja gipsist kujud, ning kunst. Puurmanni pilt „Kalkunid", mis Tallinna Eesti muuseumile Kadrioru lossis ülespanemiseks deponeeritud, linnawalitsuse inwentuuri üleswõetud saaks. Osakond hindab: marmorist kujud „Kristus" ja „Barrabas" — 5000 kuldrubla; marmorist kuju „Eva" 15.000 E. marka ja kõik teised töö kokku 5000 kuldrubla. Puurmanni maal „Kalkunid" — 10.000 E. marka.

Reklaampostide uue omaniku kätte.

Linnawalitsus andis Kruusenisteinile luba oma nimele üle wõtta R. Kelti lepingut reklaampplakaatide wäljakleepimise kohta, selle tingimusega, et ta ei pretendeeriks õiguse peale mingisugust teist reklaamimaksu wõtta peale selle, mis postitele ja kuulutustulpadele wäljakleebitawate müürilehtede pealt wõetakse.

Tänawpäewapiltnikkesa

rendi asjus läbirääkima kohustas linnawalitsus majandusosakonda. Tänawpäewapiltnikkele on 15 kohta määratud ja majandusosakond arwas neilt aastarendiks igalt 10.000 marka wõtta.

Lubagandmised.

Eilasel linnawalitsuse koosolekul lubati awada: 1) kullasepa-töökoda — Kuninga tän. nr. 6; 2) lukude ja hingede töötus — Maakri tän. nr. 6; 3) lihakauplus — Poska tän. nr. 3; 4) raudwoodite töökoda — S.-Jõhkentali tän. nr. 30.

Kinode ülewaatus.

Neil päewil ettewõetud kinode järelwaatusel leiti kino Koplis, „Moderni", „Amori", „Kalewi" ja „Kasino" juures suuremaid ehk wähemaid puudusi. — Linnawalitsus lubas puuduste kõrwaldamiseks kahe-nädalaliie tähtaja, mille järele kinod, kus nõudmised täitmata jäänud, sulutakse.

„Estoonia" piimameierei ülewaatus.

Ilsqeila täitis „Estoonia" piimameierei ruumides töötawaid eitewõtteid, nagu worstiwabrikut jne. üle waatamas linnapea, põllutööministeeriumi ja Eesti panga esitajad. Kuuldawasti awaldanud „Estoonia" töösutsettewõtted rahuloldawat muljet.

Raudteetehaste tööliste koosolek

oli 17. skp. peale töö-lõpu, tehaste ruumes. Päewakorral oli tükitöö hindade ja priisõidu piletite küsimus.

Koosolekul selgus, et mõnede jaoskondade töölised on wanemate-nõukogu ees rahuloleematust awaldanud wähese teenistuse üle tükitööga, põhjendades seda tööriistade puudusega. Otsustati tehaste-walitsuse ees nõudmisega esineda, et uusi tööriistu tarwilisel määral muretsetaks.

Priipiletite asjas teatas wanemate-nõukogu esimees, et on teedeministri poolt määrus kinnitatud, mille järele saawad tehaste ametnikud ja töölised 1. märtsist alates 6 piletit aastas.

Ülewaade linna tapamaja tegewusest 1921. a.

Terwishoiuosakonda kiisemtud tapamaja 1921. a. aruannet eelmise aasta aruannetega wõrreldes on näha, et tapamaja tegewus märkka kaswanud on, ning sellepärast annawad puudused tapamaja sissesead ja ajalookul ¿ kõlbmatuks muutunud ruumide juures ennast rohkem tunda.

Läinud aastal sai tapamajas tapetud 3521 siga, tapetult toodi iiše — 20.570 siga.

Kariloomi tapeti: aasta jookful mitmesugused raskuses (1920. aasta arwud klambrites): härgi — 3185 (2386); lehmi — 8427 (2792); kariloomi alla 20 puuda — 9407 (7247); wasikaid — 4178 (4037); lambaid — 3899 (2981); sigu (8 puudait 1 puudani) 3322 (2022); sigu (alla 1 pd.) — 199 (15); hobuseid — 119 (87).

Tapetult toodi aasta jookful arstlisele läbiwaatusele: weiseliha weerandites mitmesugused raskuses — 19.536 (21.830); hobuseliha weerandites — 4 (40); wasikaid — 22.522 (14.551); lambaid — 23.641 (17.750); sigu — (8 pd. kunni 1 puudani) — 27.828 (24.275); sigu alla 1 puuda — 1742 (1410); seaslinke — 1511 (4548); lambaslinke — 564 (481).

Tapamajas tapetud ja tapetult sisseroodud loomade kõlbusiku lihakaal oli: kokku —447.087 pd. 5 n. (852.892 pd. 28 n.).

Haiglase nähtustega loomade arw, kellede liha loomaarstlise järelwaatwe tagajärjel, kas täiesti ehk osalt ärahäwjatud (suuremalt jaolt kapsud ja maksad), ja tingimisi müügile lastud oli järgmine: weised — 6870 (1712); wasikad — 58 (104); lambad — 1305 (371); sead — 710 (329); hobused — 6 (14). Häwitusele määratud liha kui ka sisemised organid steriliseeriti auruga ja müüdi kanade, koerte ja sigade toitmiseks.

Rahaliselt lõpes tapamajategewus läinud aastal täiesti rahuloldawalt — andis puhast kasutulekut linnale — 2.082.176 m. 80 p.

Ruumiwuduse mure keskkoolides.

Koolwalitsusel seisab ees raske küsimuse lahendamine, kuidas ruumi leida neile algkooli lõpetajatele, kes sügisel keskkoolidesse edasi soowiwad minna. Iseäranis raske tundub see küsimus tütarlastele: Täesolewad kewadel lõpetawad linnakool 450 tütarlast, ruumi leidub aga keskkoolidesse wastuwõtmiseks ainult 135-le. Kõigepealt tuleks olemasolewatele keskkoolidele ruumid nõutada, teiseks peaks rohkem kutsekoolisid avama. Õpilaste iootus keskkoolides klasside järele näib ebaühtlane: mõned klassid töötawad üksikuid, teised aga 2—3 kõrwalklassiga. Lõpetajate arw kujuneb iga aasta järfult isegusels jne.

Wastuwõtmise eksamite juures keskkoolidesse

nõõldakse wist korraldus maksma panna selles mõtles, et üksiist eksamikomnisjonist ko algkoolide õpetajad osa wõtaksid. Sennini kuuldusid algkoolide-õpetajate keskel radulorõemarute awaldused selle kohta, nagu ei jõudetaks wastuwõtmise puhul keskkoolidesse algkoolide õpilaste teadmisi küllaslt eraldeletuti hinnata ja neid wastawate küsimustega mõtjendada.

Edasi tuleb päewakorrale ka õpetajate seminaride küsimus. Ühelt poolt esineb koolitu juhtimates ringkondades tugew wool selle kasuks, et seminaride asemele tuleminus keskkoolide juures awada 1—2 lõuklassi pedagoogiliste teadmiste omandamiseks neile, kes soowiwad õpetaja elukutseie ette walmistada. Praegu minewat hulk seminaride lõpetajaid ülikooli edasi, mille tõttu riik suurte kulude peale waatamata õpetajaiest ilma jääb.

Ilmuläbemal ajal müügile ajakiri

„Loodus" nr. 2.

Sisuks: prof. J. Sarwe, prof. E. Granö, dotf. Kaku, hrd. A. Audowa ja teiste töid, kuidude nimestik, arwustused jne. **Hind 60 mk.**

K.-ü. „Loodus", Tartus.

Iseloomu kaswatamise k

Teisipäewal, 14. skp. algas noormeeste-seltsi korraldusel iseloomu kaswatamise kool oma tegewust. Kool on kaswatada igakülgselt arenenud iseloomuga noori. Õpitegewus jagunes filisse ja waimlise osa, mõlemad on waštawad wilunud õpijõud. Peale wad kõik asjast-huwitatud mehed osa wõtta.

Keeburkursused

korraldab koolwalitsus tütarl. Turi tänaval juhatajaks kutsutakwat pr. Hunnius, Peterburis farnasid kursusi juhatas.

Riisiperre mõisa kaswatusmaa

mis linn põllutööministeeriumilt hinnatud 8 miljoni wäärtuslisels, wõetakse wastu.

Kirjanduslikud loengu

Hugo Raudsepa loeng „Realismi wahetusel", 19. skp. Pikal tänavahom. Ülemaalise E. noorsoo-ühenduse linna osak. korraldusel.

Ü. [illegible] loeng „Soome kirjanduse-ajaloo-liidu „kunst-teadus osakonna korraldusel. Meesgümnaasiumi aud. 5 p. l., pühapäewal, 19. skp.

Kõne mere tähtsusest

Pühapäewal, 19. skp. kl. 1 p. l. „Laewanduse" selts Tallinna Ehitatuse-seltsi ruumes (Wäike-Ameerika 11) loengu toime aine üle: „Mere tähtis tegur rahwaste ja riikide ning majanduslises arenemises", saab tuntud kõnemees hr. Alekt[illegible].

Loeng: „Aatomi ja teme ehitus"

L. T. teadusringi korraldusel 19. märtsil kell 11 e. l. tehnikumis, 20. tehnilise-keemia-osakonnas dekanom loeng aine üle: „Aatom ja Sissesemed maksuta.

Eesti Punase Risti pidu laste heaks.

Eesti Punane Risti korraldab suhaigete laste sanatooriumi heaks „Estoonia" teatri ruumes 1. apr. s. a. õhtu. Teatris pr. Liiwimaa „Estoonia" orkestri saatel, kontsert — paremate kunstnikude tööusel. — Wabaõhtu kabaree jne.

Suur pa
kewade ja s
riidekau

paremat. Inglise ja wabrikutest kohale jõ

Manufaktuur Jap
Suur Karja tän. 5, T

Tallinna sadam käesoleva aasta algul.

Sadamas seisid eila umbes [illegible] rikut tühjendamisel ja laadimisel. [illegible] siset-otsant laewu täis. Osa [illegible] asendatud põhjaankri ja ujuwa [illegible]. Jõuab tühjendamisega [illegible] tatse kohe teine asemele. Suur [illegible] „Transbalt" seisab [illegible] lue sadama basseini kestel.

Eila lõuna paku seisid [illegible] laewad:

Uues sadamas laadib Eesti [illegible] peale, kuna teine Eesti auriku läheduses tühjalt seisab. Sa[illegible] „Aladin" tühjendub sütest, sam[illegible] laew „Alarich". Mitmel po[illegible] söeplatwormidega. Sakja au[illegible] põllurammu.

Elewaatori ees tühjendatakse „Eastern-Grossi" jahulaormast, [illegible] takse elewaatori. Edasi se[illegible] „Strassburg" põllutööriistadega, „Perilia" transiitkaubaga, S[illegible]tian" sega-transiitkaubaga, ra[illegible] baashid j. m. s. Teine Sak[illegible] walmistab end wäljasõiduks.

Kaubasadamas lossiwad suuremad Ameerika auriku[illegible] Stewens" ja „Lester-Maid" [illegible] wogunitesse. Peale selle tühj[illegible] weel 2—3 [illegible] segakaubaga „Warnburg", „Biakra" j. t.

Läänesadamas on auriku „[illegible] mist lõpetamas; lõpule on jõ[illegible] wad — Ameerika auriku [illegible] auriku „Gasconier" tühjenda[illegible] on lõpule jõudnud Inglise a[illegible]

Hea linnitee tergendab [illegible] tedele laotakse kunni 100 [illegible] peale. Terwel sadama teewi[illegible] hoogne tegewus.

n a st.

„Estoonia" piimameierei ülewaatus.

eila täisin „Estoonia" piimameierei ruu- töötajaid ettewõtteid, nagu worstiwabrikut le waatamas linnapea, põllutööministee- ja Eesti panga esitajad. Kuuldawasti nud „Estoonia" jõõgtusettewõtted rahul- t muljet.

Raudteetehaste tööliste koosolek

. jkp. peale töö-lõpu, tehaste ruumes. akorral oli tükitöö hindade ja priisõidu e küsimus.

psoleku selgus, et mõnede jaoskondade d on wanemate-nõukogu ees rahul- tust awaldanud wähese teenistuse üle ega. põhjendades seda tööriistade puu- . Otsustati tehaste-walitsuse ees nõud- esineda, et uusi tööriistu tarwilisel l muretsetaks.

riipiletite asjas teatas wanemate-nõu- eimees, et on teedeministri poolt mää- nnitatud, mille järele saawad tehaste ikud ja töölised 1. märtsist alates 6 aastas.

waade linna tapamaja tege- wusest 1921. a.

erwishoiuosakonda sisseantud tapamaja . aruannet eelmise aasta aruannetega es on näha, et tapamaja tegevus märka- ud on, ning sellepärast annawad puudused nia sisseseade ja ajaloolsul j kõlbmatuks nud ruumide juures ennast rohkem tunda. ud aastal sai tapamajas tapetud 3521 siga, toodi iisse — 29.570 siga.

loomi tapeti: aasta jooksul mitmesuguses (1920. aasta arwud klambrites): härgi (2386); lehmi — 3427 (2792); kariloomi puuda — 9407 (7247); wasikaid — 4178 lambaid — 3899 (2961); sigu (8 puudast 3322 (2022); sigu (alla 1 pd.) — 199 põrsid — 119 (87).

tuli toodi aasta jooksul artilisele läbi- isele: weiseliha weerandites mitmesuguses — 19.556 (21.830); hobuseliha weerandi- 4 (10); wasikaid — 22.522 (14.551); lam. 23.641 (17.750); sigu — (8 pd. kunni 1 — 27.828 (24.275); sigu alla 1 puuda (1410); seafinke — 1511 (4548); lamba- 504 (481).

majas tapetud ja tapetult sissewoodud kõlbulikku lihakaal oli: kokku —447.097 pd. 32.892 pd. 28 n.).

ase nähtustega loomade arw, kellede liha stlise järelwalwe tagajärjel, las täiesti ehk ähwätatud (suuremalt jaolt kapsud ja ja tinginisi müügile lastud oli järgmi- sed — 6870 (1712); wasikad — 58 (104); — 1305 (371); sead — 710 (829); hobused 4). Häwitusele määratud liha kui ka sise- rgaanid steriliseeriti auruga ja müüdi koerte ja sigade toitmiseks.

lisel lõpes tapamajas — tegewus läinud läänsti rohukoldawalt — andis puhast Sõse- linnale — 2.082.176 m. 80 p.

Ruumiunnude mure keskkoolides.

rasitusel seisab ees raske küsimuse la- ne, kuidas ruumi leida neile algkooli lõpe- e, kes sügisel keskkoolidesse edasi soovi- una. Ikeäranis raske tundub see küsimus tele: Läesolewad kewadel lõpetawad ja- 0 rüütarlast, ruumi leidub aga keskkool- pärimisele ainult 135-le. Kõigepealt lemasolewatele keskkoolidele ruumid nõu- eisel peaks rohkem kutsekoolisid avama. teotus keskkoolides klasside järele näib ne: mõned klassid lõetawad üksikult, te- 2—3 kõrwalklassiga. Õpetajate arw iga aasta järsult isegusels jne.

wätmiie eksamite juures keskkoolidesse

wõ korralduse maksma tenna selles ei lõbisi eksamikomisjonist ko algkoo- lajate oja wõtakid. Sennini kuuldusid õpetajate keskel radutoremarme awal- de kohta, nagu ei juhetaks wastu- puhul keskkoolidesse algkoolide õpilaste küllaln eraõpetatult hinnata ja neid was- ilmuseega wäljendada.

nich paewakorrale ka õpetajate semi- ülimus. Ühelt poolt esineb kooliein ringkondades tugew wool selle kajuks, arude eksamite tulemiku keskkoolide juu- 1—2 lõuklassi pedagoogiliste teadmiste seis neile, kes soowiwad õpetaja elu- ra walmistada. Praegu minemat hulk e lõpetajaid ülikooli edasi, mille tõttu te kutude peale waatamata õpetajatest

bläbemal ajal müügile ajakiri

oodus" nr. 2.

prof. J. Sarwe, prof. G. Grand, , hrd. A. Audowa ja teiste tööd, mestik, arwustused jne. Hind 60 mk.

K.-ü. „Loodus", Tartus.

Iseloomu kaswatamise kool.

Teisipäewal, 14. jkp. algas Am. kristl. noormeeste-seltsi korraldusel iseloomu kaswatamise kool oma tegewust. Kooli eesmärk on kaswatada igakülgselt arenenud ja kindla iseloomuga noori. Õpitegevus jaguneb füüsilisse ja waimlisse osa, mõlematele osabele on wastawad wilunud õpijõud. Koolist wõiwad kõik asjast-huwitatud meeskodanikud osa wõtta. —ist—

Keedukursused

korraldab kooliwalitsus tütarl. Tui tän. Kursusta juhatajaks kutsutawat pr. Hunnius, kes waremalt Peeterburis sarnasid kursusi juhatas.

Riisipere mõisa kaswatusmaja hooned,

mis linn põllutööministeeriumilt omandab, on hinnatud 8 miljoni wäärtuslikeks, wälja arwatud wesiwesk.

Kirjanduslikud loengud.

Hugo Raudsepa loeng „Realism aastasaja wahetusel", 19. jkp. Pikal tän. 69, kell 11 hom. Ülemaalise E. noorsoo-ühenduse Tallinna osak. korraldusel.

V. [illegible] loeng „Soome kirjandus", koolinoorsoo-liidu „kunst-teadus osakonna" korraldusel. Meesgümnaasiumi aulas, kl. pool 5 p. l., pühapäewal, 19. jkp.

Kõne mere tähtsusest.

Pühapäewal, 19. jkp. kl. 11 e. l. paneb „Laewanduse" selts Tallinna Eesti lastekaswatuse-seltsi ruumes (Wäike-Arehna tän. nr. 11) loengu toime aine üle: „Meri kui ülitähtis tegur rahwaste ja riikide poliitilises ning majanduslises arenemises." Kõnelema saab tuntud kõnemees hr. Aleks. Tamm.

Loeng: „Aatomi ja tema ehituse" üle.

T. T. teadusringi korraldusel on pühapäewal 19. märtsil kell 11 e. l. tehnikumis, Pikk tän. nr. 20, tehnilise-keemia-osakonnas dekaan J. Annussoni loeng aine üle: „Aatom ja tema ehitus". Sissepääsmed maksuta.

Eesti Punase Risti pidu laste sanatooriumi heaks.

Eesti Punane Risti korraldab asutatawa kopsuhaigete laste sanatooriumi heaks tervess „Estoonia" teatri ruumes 1. apr. s. a. suurema pidu õhtu. Teatris pr. Litwinowa balletõhtu „Estoonia" orkestri saatel. Kontsertsaalis — kontsert — paremate kunstnikkude kaastegevusel. — Wahesaalides kabaree ja tants.

Suur partii
kewade ja suwe
riidekaupe

paremat. Jnglise ja Saksa wabrikutest kohale jõudnud

Manufaktuur Import Ko.,
Suur Karja tän. 5, Tallinn.

Tallinna sadam käesoiewa nädala algul.

Sadamas seisid eila umbes 20 suuremat ourikut tühjendamisel ja laadimisel. Kõik sillad on otsast-otsani laewu täis. Osa järge ootawaid on asendatud põhjakantsi ja ujuwa doki lähedusesse. Jõuab tühjendamisega lõpule üks laew, asendatakse kohe teine asemele. Suur, 12.000-tonniline, aurik „Transbalt" seisab ruumi puudusel Uue sadama basseini keskel.

Eila lõuna paku seisid sadamas järgmised laewad:

Uues sadamas laadib Eesti aurik „Kajak" linu peale, kuna teine Eesti aurik „Kodumaa" siin läheduses tühjaks seisab. Saksa suurem aurik „Aladin" tühjendub sütest, samuti ka teine Saksa laew „Alarich". Mõlemal pool liigumad rongid söeplatwormidega. Saksa aurik Siegen" lossis põllurammu.

Elewaatori ees tühjendatakse Ameerika laewa „Eastern-Grossi" jahukoormast, laadung asendatakse elewaatori. Edasi seisab Saksa aurik „Strassburg" põllutööriistadega. Norra aurik „Perilia" transiitkaubaga. Saksa aurik „Christian" segatransiitkaubaga, raudteeröõpad, bandaažid j. m. s. Teine Saksa aurik „Estland" walmistab end wäljasõiduks.

Kaubasadamas lossiwad juba pikemat aega suuremad Ameerika aurikud „Aquario", „Johan Stewens" ja „Wester-Maid" terawilja Wenemaa wogunitesse. Peale selle tühjendawad endid siin weel 2—3 aurikut segakaubast, nagu Saksa aurik „Wartburg", „Biakra j. t.

Lääne muulis on aurik „Laura Merst" laadimist lõpetamas; lõpule on jõudmas ka wiljalaewad — Ameerika auriku „Argus'e" ja Inglise auriku „Gasconier" tühjendamine. Lossimisega on lõpule jõudnud Inglise aurik „Castellans".

Hea lumitee tergendab weowõimalusi. Regedele laetakse kunni 100-puudalised koormad peale. Terwel sadama territooriumil liigub elaw hoogne tegewus.

Tallinna Rahwaülikoolide Selts.

Pühapäewal, 19. märtsil

linna poegl. gümn. ruumes (S. Kloostri t. 16).

LOENG.

Teema: **„Funktsionaalne olenewus".**

Kõneleb matemaatika dotsent H. Jaakson. Algus kell 12 p. Pääsetähed: 25 mk., kooli lastele 10 marka.

Jääolud merel.

17. märtsil.

Stenskär — paks liikuw jää, laewadel wõimalik sõita ainult jäämurdjate abil. Tuul N — 4.

Tallinn — terwe teid liikuma jõõga laetud. Tuul N — 1.

Suurop — kõwa, liikuw, paks jää; laewadel wõimalik sõita ainult jäämurdjate abil. Tuul NW — 2.

Pakerort — silmapiir üleni kunni 5 jalga paksu jõõga laetud. Tuul N — 1.

Osmussaar — terwel silmapiiril tihedad paksud jõõpangad. Kaugemal NO ja O raske ajujõõ. Tuul NNO.

Wormsi tulitorn — terwel silmapiiril kunni 5 jala paksune liikuw ajujõõ.

Sõrwe — Riia lahes õhukene kunni kahe jala paksune liikuw jõõ.

Läänemerel — õhukene liikuw jõõ.

Laewaliidu teated.

Laewaliidu teated.

Osmussaares — NO ja O wahel paiskawad 18 aurikut jõõga ühes edasi triiwimat, mis ilma jäämurdjateta kuhugile ei pääse.

Teater ja muusika.

„Estoonia" teater.

Täna, laupäewal, „Marion". Homme kl. ½8 p. l. G. Gerdi ooper "Rigoletto"; õhtul kl. ½8 „Androklus ja lõwi".

29. rahwakontsert „Estoonias"

on pühapäewal, 19. märtsil kl. pool 8 õhtul. Esitawas põhipaladena Tshaikowski sünfoonilise fantaasia „Torm", Massenet'i awamäng „Phedra", Saint-Saensi ballet-suit oop. „Henry 8." j. w. m.

Solistina esineb pr. S. Vakanowskaja Chopini kluweri poloneesiga Es-dur, orkestri saatel. Kontsertbüroo.

„Draamateater."

Täna, 18. jkp. „Abielutsemine". Hermann Bahri lustmäng 3 aktis. Algus kell 8 õhtul.

Homme, 19. jkp. lasteetenduseks wiimast korda „Tähtepoeg". Kes seda tükki weel näinud ei ole, ärgu jätku juhust tarwitamata. Algus kl. 3 päewal; õhtul „Tule ja werega". Algus kell 8.

Voigtlaenderi kontsert „Estoonias".

Voigtlaender on täismeister: nii mänguriista kui helitõõde käsitlusel. Ta kuulub tõjiste, juurejooneliste mängijate liiki, kelle kujurline temperament mängides loob ja luues kaswab. Toon on küps, kõlakas ja wärske. Mozart esines wiiulniku käsitlusel, reedel sinfoonia-kontserdil päris üllatawas temperamentlikkuses, siiski klassilises täiskujus intensiiwse helikujundusega ja jõgawa tõlgitsemisega. Publikum wõttis elawama kiituawaldusega tooted wastu, millele järgnesid lisapalad.

Esmaspäewane kontsert saab kõigile muusikasõpradele olema täielik, segamata naubing. —a.

Sport.

Raskejõustikn eliwõistlused.

Osawõtjaid saja ümber.

Spordiliidu otsuse põhjal korraldab w.-s. „Sport" 25. ja 26. märtsil s. a. ülemaalisi raskejõustiku eliwõistlusi tõstmises ja maadlemises.

Osawõtjaid wõistlustele on haruldaselt palju oodata. Nii saadawad wälja: Pärnu „Terwis" 5 meest; Paide „Malewa" 8 meest; Tartu „Kalew" umbes 20 m.; Tall. „Kalew" 41 m. ja Tallinna „Sport" umbes 20 m.; kokku 90—100 wõistlejat.

Wõistlustel tulewad teistkordseks wäljaandmiseks wabrikantideühisuse kaks auhinda, üks paremale tõstjale, teine paremale maadlejale, mis läinud eliwõistlustel G. Ernesaksa ja Pütsepa poolt wõideti.

Wõistlused peetakse ära „Lootuse" ruumes. Nad algawad 25. märtsil kell 7 õhtu. ja pühapäewal k. 10 hom.

Spordiliit B. Kiiseli käest poole raha kätte saanud.

Läinud sügisel lubas Jõhwi õllelabu omanik B. Kiisel spordiliidule 100.000 mk., kui w.-s. „Sport" Harjumaa eliwõistlustel jalgpallis kaotab. Õõelise kaotuse puhul ei olnud Kiiselil aga raha wälja maksta ja ta andis wekseli tähtajaga 1. märts 1922. Nüüd palus ta aga wekseli-tähtaega pikendada. Liidu poolt pikendati ainult pool summat 15. maini. Pool summat — 50.000 mk. — on neil päewil B. Kiiseli wõlaniku poolt liidule wälja makstud.

Uuesti awatud
tubakaladu.

Jällemüüjatele saadetakse kaup koju kätte.

K-ü. W. Demin.

Turu teated.

Wene wineeri hulgas palju kõlbmata kaupa.

Inglismaale müüdud Wene wineeri hulgas on palju kõlbmatat kaupa olnud. Ostja nõuab sorteerimist ehk kogu hinna alandust.

Suurem ookeani-laew teel Tallinna.

15. märtsil tuli Londonist wälja Tallinna poole ookeani-laew „Saturn". Temal on koormaks: 282 kotti jahu, 30 kasti jalanõusid, 17 kimpu nahka, 7 aami sulatus-kausikesi, 7 kasti tööriistu, 2 kasti kirjutusmasinaid, 300 aami õli, 30 kasti jooti ja 16 kasti isoleer-riiet. Kokku 3126 tonni.

Ebaloomulikud korraldused transiitwess.

Seisukord Tallinna sadamas on raske. Takistusi suurendawad tihti ebaloomulikud korraldused. Näituseks, kawatsetakse Wene weduritega tuua tühje esheloone Tallinna, kuna teisest küljest Eesti wedurid jõõle P.-Lääne raudteel Jamburi ja Gatshina wahel tahetakse käima panna.

„Ara" kukuruus saadetakse Eesti wagunites Peeterburi.

Moskwa näljahädaliste awitamise-seltsi „Ara" juhatus palub luba oma kukuruusi kunni Peeterburini wiia Eesti wagunites. Seal ümberlaaditult kunni Rõbinskini ja siis edasi wee teel.

Õnnetused ja kuritöö.

Rongi-alla jäänud.

16. märtsil jäi Hermeti ja Keawa jaamade wahel raudteetööline Jaan Liiwa, rongi-alla ning sai peast ja jalust wigastada. Õnnetu wiidi sama rongiga Hallikru jaama, kus temale esimest arstiabi anti.

Samuti jäi rongi-alla 17. jkp. kl. ¼7 ajal Hermeti ja Hagudi jaamade wahel Rud. Lassmann, kes tahtis rongile hüpata, kuid libises ja sattus rongi alla, mille tagajärjel sai puusast ja jalast wigastatud.

Õnnetu toimetati sama rongiga Tallinna, kus temale esimest arstiabi anti. W. W.

Wargus raudteel.

16. jkp. warastati Kaarepere mõisawalitsejal Ed. Lubal, Tartu ja Keawa jaamade wahel, rongi-peal, rahatasku ühes 18.000 marga raha ja dokumentidega. W. W.

Protokoll tehti

neil päewil Kohila jaama einelauapidaja Jansoni peale, kes einelauas kallina hinnaga toidumeid müüs, kui hinnakirjas ette nähtud. W. W.

Ehitusettevõtjatele

wõimistab meie tisleri töökoda teellimiste peale ruttu ja korralikult ajakohaste, mõõdukate hindadega

uksi,
aknaid,
parketti
ja teisi tisleri töid.

Nõudke kalkulatsioone ja hinnakirju.

a.-s. „SILWA"

Tallinn, Maripuiestee 17.
Kõnetraat 9-29.

Wagunil telg murdunud.

17. jkp. kl. 7 ajal, kui rong nr. 6 Woltweti jaama sisesõidul oli, murdus ühel 8-kl. wagunil telg, mille tagajärjel reisijad teise wagunisse ümberpaigutatud ja tähendatud wagun õnnetuskohale maha jäetud sai. Inimestega õnnetust ei olnud. W. W.

Waras teo pealt tabatud.

16. jkp. tabati sadama-jaamas, dokumentideta isik, kes reisijate taskutest püüdis wargust toime panna. Läbiotsimisel selgus, et tema on kindla elukohata ja iseäraliste õigusteta Tallinna linna kodanik, Nikolai Hanju p. Metsak, kellel puudub õigus Tallinnas elamiseks. M. toimetati trellidetaha. W. W.

Warastatud hobune üles leitud.

16. märtsil s. a. teatas kriminaalpolitsei-le Lääne maak., Wäike-Lähtru wallas Mäe talus elutsew sama walla kod. Wiktor Karli p. Arber, et umbes 2 ja pool aastat tagasi warastatud tema isalt Karl Arber'ilt hobune ära, kuid nüüd saanud wiimane teada, et hobune olla Järwamäe külas, kellegi tundmata isiku juures. Hobuse wäärtus warguse ajal oli 10.000 marka. —ar.

Politsei walwealune kinni peetud.

16. märtsil tabati kriminaalpolitsei ametniku poolt linna-öömajas, S.-Patarei tän. nr. 46, tundmata isik, kes end Wene riigi kodanikuks Karl Jakobi p. Kodaras'eks nimetas. Isik tehti kindlaks, kes tõesti Karl Jakobi p. Kodaras on ja tagaotsitaw Narwa linna politseiülema poolt, kui politsei-walwe alt ärapõgenenud isik. Peale selle oli ka Kodaras ilma peatusloata. —ar.

Tramm alla jäänud.

Eila hommikul kella 10 ajal jõõ Jaani tän. krediitpanga maja juures tramm alla Juhtentali seegis elutsew kurt Marie Jürisson. Tramm lohistas tükk maad naisterahwast waguni ees.

Saadud wigastused ei ole suured, kuid õnnetu toimetati linna keskhaigemaija.

Wabasurm.

Wormsi saarel elutsew Katarina Lindström läks 16. märtsi hommikul wabasurma. Läigates enesel kõri noaga läbi, millele kiiresti surm järgnes. Põhjuseks närwide wapustus.

Tapmiskatse.

6. märtsi õhtul kell 5 püüdis Aleksandri wallas „Kuppu" talus elutsew Johan Hendriku p. Mark, 41 a. wana, oma kasuema — sama talu perenaist Madli Johani t. Marki surmata. Kurjategija põgenes.

Warguseid.

16. jkp. teatas kriminaalpolitseile Wäike-Patarei tän. nr. 13, krt. 7 elutsew Jüri Jaani p. Witismann, et 14. wõi 15. jkp. on temal majapööningult ära warastatud riideid 4000 marga wäärtuses. Samal päewal teatas kriminaalpolitseile Puuwilja tän. nr. 5, krt. 9 elutsew Ado Ado p. Lommergus, et läinud öösel on wargad tema toiduainete-kioski, mis asub Wene-turul „Kalewi" aia plangu sees, sisse tunginud ja ära warastanud toiduaineid 5000 marga wäärtuses. Kohapeal selgus, et wargad olid kioskisse sisse tunginud läbi korstna-augu. —ar.

Teadaanded ja ülestõstmised.

Kristliku kultuuri ja ilmawaate edendamise-seltsi näitemõõk.

Meid palutakse jõõlipanu juhtida näitemõõgi peale, mille kristliku kultuuri ja ilmawaate edendamise seltsi pühapäewal, 19. märtsil, sel aeawal kella 12—9 õhtu jaoks (wastu Pühawaimu kirikut) toime paneb. Näitemõõgi puhas tasetulel on nuema ajuteadusse populariseerimiseks kirjanduse loodu määratud ja selleks eesmärgiks palub selleperast rohkel osawõtmist.

Wastutaw toimetaja J. Tomp.
Wäljaandja: Kirjastusühistus „Waba Maa".

Kaabe Shokolaad Kaabe

Dr. Artur Tamm
wõtab sugu- ja fisehaigeid wastu igapäew kella 4—½8 p.
Jaani tän. 6, krt. 8.
(Krediitpanga majas).
— Kõnetraat 14—13. —

Silmaarst
Dr. J. Hansson.
Nõudsest peale wõtan ka hom. poolel haigeid wastu, t. 10—11.
Suur Roosikrantsi tän. nr. 21.

Hambaarst
O. Katz.
Pikk tänav nr. 37, krt. 3.
Wastuwõtm. t. 10—1 ja 4—7.

t. Jõrgu Ämmaemand
Karoline Paju
Mõstwuft.
Kopli tän. nr. 22a, Bõrtsjaama läheduses.

Ämmaemand
A. Tomson.
Wäike Liiwa tän. nr. 10, Uue Tatari tän. nurgal.

Palwekirju:
lohtu, ahelulahutamise ja lõigis wiisis asjades, seadusliikust ja odawalt, walmistan igapäew, kella 9—2 ja 4—6 p. t. Tallinnas, Baltiski mnt. 16, k. 17.

Klaasi- ja tuleklinitus.
Majade, äride, taiude ja ruumide
wahetalitus.
— Kohakuulamine —
igasugu teenistuse alal.
Õhetus kirjutusmasinatel,
ühtled ja kirjad igas teeles.
Julius Kühle kontoris,
Wanatorg 6/2. Kõnetr. 14-35.

Bilansiwõimuline raamatupidaja
otsib kohta.
Mõgid Saksa keelt. Posta tän. nr. 39, krt. 4.

Eriteadlane
teemilises puhastamises,
meeste- ehk naisterõiwas, leiab kohta Suur Karjaküla tän. 8.

Wõimud
metsatööstuse ametnik
suitsu ehkpurt-laubaga, otsib kohta, kas praktikats, töödjuhatajats, laduhoidjats ehk kirjatööde peale. Soowitajale waewatasu. Teatada s. l. t. „M.-ametnik" all.

Waene nein
peab ükskõik misugust kergemat teenistust ehk masinakirjutajats. Teat. sõna „Tõõta" all.

Riidepoe selli on tarwis.
Küsida „Estonia" teatri majas nr. 10.

Hoolas
sulane
otsib kohe kohta Pikk t. nr. 54. „Waba Maa" taisiuses.

17 a. poiss
soowib kuhugile
õpipoisiks
ehk mõnda muud teenistust. Teatada l. t. „17" all.

Peeterburi riigiteatrite artist
J. F. Filippoff
awab lauluklassi.
Õpilaste üleskirjutamine algab 18. märtsil igapäew kella 12—1 p. Raua t. 13, krt. 1.

Piltpostkaardid
(üleswõtted Eesti elust, riigimeestest, teatritegelastest ja loodusest)
on müügil „Waba Maa" kontoris,
—:— Harju tän. nr. 43. —:—

Wateeritud Pikkee Tüll | **wooditekke**
kõigis wärwides, suures walikus soowitawab
Johanson & Reinthal.

Kütteainete lõppkomitee likwideer. kommisjon
annab teada, et 28. märtsil s. a. kell 12 päewal komitee ruumes, Meripuiestee nr. 15,
antakse wälja suusõnalisel wähempakkumisel
Arukülа rabas
:: presturba ::
walmistamine
mille alla terwe rabatõõstus, kokku 4 pressi kuulub.
Lähemaid andmeid saab komitee tehnika-osakonnast.
Suurimale pakkumise juures 50.000 marka.
Järelpakkumine tarwiduse korral toimetatakse 31. märtsil kell 12 päewal.

Sw. war. wal. ehituse- ja korteriosakond
annab wälja
wähempakkumisel
Pärastkõla elektrijaama 8 HP „Ruhs" ja Kopli elektrijaama 16 HP jõulise „Ursus" —
naftamootori remont-tööd.
Pakkumised tulewad osakonda, Uus tän. nr. 10 kunni 3. aprillini s. a. kella üheks õhtse anda, 20-mrg. tempelmargiga warustatult, sõna „Ruhs" ja „Ursus" all. Sealtsamast saab ka ligemaid teateid. Enne pakkumist tuleb kumbagi mootori pakkumise kindlustuseks 10.000 marka osakonna laekahoidjale sõtse maksta.

Sellega teatab riigiwaranduste osakonna juures asuw likwideerimiskommisjon, et tähendatud osakonna waldamised olewad
metalli-tagawarad
umbes
400.000 pd. kinnisel enampakkum. ära müüakse.
Pakkumised tulewad sõtseanda kinnipitseeritud ümbrikudes, warustatult 20-mrg. tempelmargiga, märgusõna all „Metalltagawarad" nimetatud osakonna juures asuwa likwideerimiskommisjoni esimehe nime peale R. T. M. riigiwaranduste osakond, Tallinn, Toompeal Kohtu tän. nr. 8, mitte hiljem, kui kell 10 hom. 29. aprillil s. a. Kõik selle müügisse puutuwad tingimised on wäljapandud kaubandus-tööstusministeeriumi riigiwaranduste osakonnas ja London, Pariis, Berliini, Stokholmi ning Helsingi konsulaatides, kus neid igal äripäewal näha wõib.
R. T. M. riigiwaranduste osakonna juures asuw likwideerimiskommisjon.

Jõudsid kõhale elektrimootorid:
keerlew ja alalise wool 220 w. 0,5 P. S. kunni 10 P. S., 440 w. alaline wool 1,5 P. S. kunni 18 P. S., sõpa wentilaatorid, ökonoomilised, 2—7 tule tarwis, kõik fr. Siemens-Schuckert ja telefoni-aparaadid — fr. Siemens-Halske; peale selle on weel saadawal igasugust elektrimaterjaali juuremal ja wähemal arwul.
Hobusepea tän. 10. E. Tomberg.

OKSJON
Tallinna linna pandimajas, Maneeshi tän. 4, 21. märtsil s. a. kell 10 hom.
Müügile tulewad augustikuul l. a. ja warem panditud asjad, mille peale %-d maksmata, siiseme ka need asjad, mille müügiaeg läbi läinud. Wähemaid ülendusteg meinitud pantide suhtes on 18. s. k. p. Ilmtakt teatame, et pandimaja wõtab kõikisugu asju waatu müümiseks kommisjoni tingimistel (10%). Pandimaja juhatus.
P. S. Praegu müügis: Luther'i kartongid moodsat õisefeedeks, mõõblid, peegel, weebad, meester. ja naister, palitud, ülikonnad j.n.e. Peale selle päewapilbi aparaadid, cellod, suur bronks laminakell, kuldunrid j. n. e.

Kütteainete lõppkomitee likwider. kommisjon
annab teada, et 6. aprillil s. a. kell 10 hom. kütekomitee ladu ruumes, Tallinnas, Uues sadamas —
enampakkumisel müüakse
kõhe maksetawa raha eest umbes
6200 paari uusi poolsaapaid
(tankisid),
tallanahka, malm hambarattaid, mulla labidaid, sepahaamrid, labidawarsi, kirkad, kirwed, põikseid, kärurattaid, soola, kalu, seepi, lauakaale, peluriiet, käiakiwa, wanu saewiile, turbalabidaid, wiljakotte, kuldanist pluuseid ja püksse, õmblusniidi, maapuure, hobuserõistu, raudpolte, rauda, Inglise shewiotriiet, otre, tangu, rukkijahu j. m. kraami.
Kui 6. aprillil kõik kraam ei peaks ära müüdud saama, siis lõpetab enampakkumine järgmisel päewal edasi.
Kütteainete lõpptom. likwider. kommisjon.

Kütteainete lõppkomitee likwider. kommisjone
annab teeläbi teada, et 20. märtsil s. a. kell 10 hom. Tallinna—Paide liini kütekomitee woliniku kontoris, Käru alewis, Lauri jaama läheduses
enampakk. müüakse
neli tõõhobust, hobuserõistad, wankrid, reed, õõriistad, rukkid, rukkijahu, soola, poolsaapaid (tankid) kirweid, betiimaalkaalud, kärud, tühjad tünnid, reetalla teraft ja muud kraami.
Kui 20. märtsil kõik kraam wõõra müüdud ei peaks saama, siis lõpetab wõõsamüük järgmisel päewal.
Kütteainete lõppkomitee likwid.-kommisjon.

Awaliku enampakkumisel müüakse:
Kesknädalal, 29. märtsil s. a. kell 12 päewal Nawesti mõisas
300 pd. seemne ristikheinu saelaudu ja üks käi.
Neljapäewal, 30. märtsil s. a. kell 12 päewal Eistwere mõisas tulekahjust järelejäänud
meierei ja jahuweski õisefeade
ning muud eluta
põllumajanduslist inwentaari.
Wiljandimaa 3 ringkonna walitseja: (allkiri).

Wõõsa rentida hästi õisefeatud — praegu töötaw
kompweskitööstus
ühes seal juures tarwisminewate tööriistadega, headel tingimistel. Teat. s. l. t. kunni 21. s. k. p. „Kompweskitööstus" all.

Kahe kuu peale soowitakse ürida rataste peal olewat
lokomobiili
ehk aurulateit 10—12 hobuse jõulist.
Pakkumised ühes lähemate tingimistega palutakse ära anda gaasi- ja weewärgi juhatusele, Tõõnipärnu uulitsas nr. 27.

Rauatauplus
H. Rabinowitsh
Aia tän. 1.
Ruumi ümberehitamise pärast
ülewiidud
Narwa mnt. nr. 17
(Steklewitz'i maja).
Kõnetraat 11—54.
Soowitab kõhe ladust odawa ja kindla hinnaga
teras- ja rauatauplus.

Kõbarategija.
Wõtan igasugusid kõbaratõid ja wõõtide wormimist wastu, hinnad odawad. Suur Tatari tän. nr. 48-b, krt. 10.

Kõhale jõudnud tapeeta
:: suures wõõsawalikus. ::
Soowitab
tapeedi- ja wärwi-
— kauplus —
A. Israel,
Haapsa tän. nr. 46.

Proowi ja preeksid
Teie ei kahetse mitte, kui minu suures paksid ja parukad lasete teha. Parsi tõõraha 100 m., paksid müüa 200 mrg. peale. Ostan wõõsakõõnud juukseid ja maksan head hinda. S. Balessa tän. nr. 27, krt. 7, hoovi ees wõõses majas.

Kütid
tarwitage juõtumist!
Linnukoerad,
noored, heruldased head ära anda. Raua tän. 10, krt. 4.

Kõõsugu
saapapealsed
— oma tõõstus — õige hea t. ö. on odawalt müüa. Maakri tän. ja Wiruwärawa puiestee nr. 2.

Müüa praugitud kirjutusmasinad
Ladina ja Wene kirjaga.
Lai tän. nr. 22, krt. 2.

Müüa:
meesterahwa ülikond, kewade palitu, ja naisterahwa suwemantel. Seaisamas on ka suur ill (Velodender) müüa. Suur Ameerika tän. nr. 35, 3.

Mootor-purjek,
18,68 netto registertonni suur, müüa. Lähemaid teateid saab: ülo Wõõsu, Wõrgu, J. Tennberg.

Müüa koerakutsikad.
W. Roosikrantsi tän. nr. 7, hoovi peal majas.

Ostame
briljante
kõige kõrgema hinnaga suurel ja wõõsel arwul
Prizma Harju t. 27.

Saraban
soowin osta üke hobuse tarwis, ainult head. Teat. Raua tän. nr. 10, krt 4.

Müüdse wõõa
puuwilja ja toiduainekauplus
kõrtsiga. Kopli tän. nr. 2a.

Tallinnas
pagaritööstus ühes poerunniga, wõõsese laubaga, poktuba kõige tarwilikuma tööriistadega ja õisefeadega, südalinnast mitte kaugel ära anda. Teat. sõt. „912 Pagaridri" all.

Jaan Peetri p. Stoolnikowi elamisluba nr. 21.497, mis leitud on, tuleb
maksmata lugeda.

Ärimehed!
Kõige kasulikum on kuulutada „Waba Maas", sest „Waba Maa" on kõigeloetawam leht Eestis.

Bülletin nr. 6.
Alustage pidewa korral
hea ja toitwa sõõgiga:
„Rolled oats"
siin „Hercules" nimetatud, mis a
meur & Co" Chicago's, kõige
toiduainete produtsent kõige maal
mistab. Walmistamine sünnib ainu
listide juhatusel kõige täpipealsem
hoidlistele nõuetele wastawa järel
Üks portsjon „Rolled oats" wa
lihale. on kergelt seediw ja iseä
lastele ja haigetele.
Kui teie soowite, et teil iseäran
elama peab, siis lisage temale ju
California pico
mis mainitud firma oma aedad
saawad ehk
Surcholx wilgim
Nõudke neid kauplustes, kus
toiduaineid ostate ja kui mitte s
andke meile kaupluse nimi teada
Christ. F. Merager
Tallinn, Pikk tän. 57. K

Teadaanne
Olen oma prillitõõstust uute masi
danud, selleparast on mull wõõ
äranis waesemale rahwale w
prille walmistada ja müüa
odawalt — 60 margast al
Kõõstusega
optik
Tallinnas,
Narwas, J
Rakweres.

Uusti saanud ja soowitan
walgeid inglise tambawilla
humaaniid — 140 marka meel,
seemneid, padjasuigi, riide
F. E. Pisarew, Suur
Jõõlemüüjatele %.

Tüll-aknakar
suures walikus soow
Johanson & R
Mundi tän. 2.

Minu kulla- ja kellase
— asub nüüd
Kuninga tän
Wõtan endist wiisi kulla- ja
wastu, teen rutulisele ja tõõ
H. SIEBERG, Kuninga
Günthert

Tehnika- ja ehitu
H. Heinrichson & In
Tallinn, Pikkjalg 3. K

Keskküte
Weesisses
Kanali

Koksi müüb ga
Jäme koks 75
Peenike „ 15
Kõõtoomine linnapiirides
Kõõtoomine 100 puudast alates

Masin
sõõredat ja pehmet—
nis
müüb oma
Merikaubandus-kontor
Tallinnas, Pikk tän. 6,

Kütid
tarwitage juhtumisel!
Linnukoerad,
noored, haruldased head ära anda. Raua tän. 10, krt. 4.

Kõiksugu
saapapealsed
— oma tootmus — sõge hea t. ö. on odawalt müüa. Maakri tän. ja Wiruwärawa puiestee nr. 2.

Müüa pruugitud kirjutusmasinad
Ladina ja Wene kirjaga.
Lai tän. nr. 22, krt. 2.

Müüa:
meesterahwa ülikond, kewade palitu, ja naisterahwa suwemantel. Sealsamas on ka suur till (Velodender) müüa. Suur Aweenika tän. nr. 35, 3.

Mootor-purjek,
18.68 netto registertonni suur, müüa. Lähemaid teateid saab: ülle Lõsju, Vergl. J. Trunberg.

Müüa koerakutsikad.
W. Roositrantsi tän. nr. 7, hoowi peal majas.

Ostame
briljante
kõige kõrgema hinnaga suurel ja wäikesel arwul
Prisma Harju t. 27.

Sarabani
soowin osta ühe hobuse tarwis, ainult head. Teat, Raua tän. nr. 10, krt 4.

Kõigile müüa
puuwilja ja kolonialkauplus
terteriga. Kopli tän. nr. 2a.

Tallinnas
pagaritöötus ühes poerunniga, wähese kaubaga, pakkuda kõige tarwiliku töörriistadega ja sisseseadega, südalinnast mitte kaugel ära anda. Teat. sit. „912 Pagariäri“ all.

Jaan Peetri p. Strelnikowi elamisluba nr. 21.497, mis leitud on, tuleb
maiswaks kuulutada.

ehed!

e kasulikum on kuulutada
ba Maas“, sest „Waba Maa“
kõigeloetwam leht Eestis.

Bülletin nr. 6.

Alustage päewa korralikult
hea ja toitwa sõõgiga:
„Rolled oats“
siin „Hercules“ nimetatud, mis ainult „Armeur & Co“ Chicago's, kõige paremate toidusainete produtsent kõige maailmas, walmistab. Walmistamine sünnib ainult spetsialistide juhatusel kõige täpipealsemate terwisholdijistele nõuetele wastawa järelwalwe all.
Üks portsjon „Rolled oats“ wastab ½ n. lihale. on kergelt seediw ja iseäranis hea lastele ja haigetele.
Kui teie soowite, et teil iseäranis maitsew elema peab, siis lisage temale juure
California ploome
mis mainitud firma oma aedades nopitud saawad ehk
Surcholx wilgimarju.
Nõudke neid kauplises, kus teie oma toidusaineid ostate ja kui mitte saada pole, andke meile kauplise nimi teada.
Christ. F. Meruger Co. Inc.
Tallinn, Pikk tän. 57. Kõnetr. 1-62.

Teadaanne.
Olen oma prillitöötust uute masinatega täiendanud, sellepärast on mull wõimalik — iseäranis waesemale rahwale wastutulles — prille walmistada ja müüa wõistlemata odawalt — **60 margast** alates.
Austusega
optik AMOS.
Tallinnas, Jaani t. 11.
Narwas, Joala t. 151.
Rakweres, Pikk t. 26.

Uuesti saanud ja soowitan kõigeodawamalt:
walgeid inglia lambawilu — 130 mrk. nael,
hunnaleid — 140 marka nael, **ristikheinaseemneid, padjasuigi, riidewärwi** — —
F. E. Pisarew, Suur Tartu m. nr. 1.
Jällemüüjatele %. Jällemüüjatele %.

Tüll-aknakardinaid
suures walikus soowitawad
Johanson & Reinthal
Mundi tän. 2. Mundi tän. 2.

Minu kulla- ja kellasepa töökoda
— asub nüüd —
Kuninga tän. nr. 6.
Wõtan endist wiisi kulla- ja kellasepa-töid wastu, teen rutuliselt ja kõigeodawamalt
H. SIEBERG, Kuninga tänaw nr. 6, Günthers wärwikauplus. kõrwal.

Tehnika- ja ehituse-kontor
H. Heinrichson & Ing. H. Lehner
Tallinn, Pikkjalg 3. Kõnetraat 11-24.
Keskküte
Weesisseseaded
Kanalisatsioon.

Koksi müüb gaasivabrik.
Jäme koks 75 mrk. puud.
Peenike „ 15 „ „
Kojutoomine linnapiirides 100—150 marka koorm.
Kojutoomine 100 puudast alates maksuta.

Masinaõli,
söredat ja pehmet— **nisujahu**
müüb oma tootmust
Merikaubandus-kontor „Estonavat“
Tallinnas, Pikk tän. 6, kõnetr. 16-43.

Kaupmeestele ja ühisustele!
Olen oma puukaubalaku uuesti igasugu wärskete kaupadega täiendanud ja soowitan kõiksugu puukaupe ujakohaste hindadega.
Kõige täielikum ladu! Kõige suurem wäljawalik!
B. GOLDMANN,
Tallinn, Wiruwärawa puiestee nr. 13. Kõnetraat 18—67.

Metsamaterjaalide oksjon.

25. märtsil s. a. kell 12, tulewad metsade peawalitsuses, Toomkiriku pl. 3, enampakkumisel müügile allpoltoodud metsamaterjaalid järgmistes kõlustes, arwul ja algushindadega:

1. Saaremaal, Rõõriõne, Luhtse, Punniku ja Warese meriranbadesse wäljaweetud: 243,88 t.-s. kooritud propse ja 100,74 t.-s. paberipuid, algushind 1.447.404 marka.

Hiiumaal, Kärdla, Luidja, Paupe, Oinigo, Kuiwalauka, Suurepsi ja Jaagusoolauka randadesse, Suure sadamasse ja Tahkonna raudtee äärе wäljaweetud: 380,38 t.-s. kooritud männipropse, algushind 1.597.596 marka.

Peale selle Hiiumaal wäljaweetud:

3.	Luidja rannas:	umbes 110	t.-s.	küttepuid,	algushind	à 3880 mrk. t.-s.
4.	Paupe „	„ 42	„	„	„	à 3000 „ „
5.	Oinigo „	„ 140	„	„	„	à 3000 „ „
6.	Küla „	„ 17,25	„	„	„	51.785 marka.
7.	Engo „	„ 10	„	kase- „	„	à 3600 mrk. t.-s.
8.	Engo „	„ 32,00	„	„	„	95.640 marka.
9.	Tahkonna raudtee äärest	140,08	t.-s.	küttepuid,	„	420.240 „

10. **Märjamaa metskonnas:** Riisepere suureweo raudtee äärde Kõkital wäljaweetud: umbes 600 t.-s. küttepuid, algushind à 3500 marka kantsüld.

Piirsalu metskonnas.

11. Ellamaa jaama wäljaweetud: 183 kasepakku 696 t.-j., algushind 14.616 m.
12. Risti jaama wäljaweetud: 34,66 t.-s. 18" küttepuid, algushind 144.818 m.
13. Sellesama jaama wäljaweetud: 259 t.-s. 28" sega küttepuid (65% okaspuu, 30% kase ja 50% haawa), algushind 1.279.600 marka.

Käesla metskonnas Saaremaal.

14. Tagamõisa meriranda wäljaweetud: 251 okaspuu palki 3661 t.-j., algushind 73.220 marka.
15. Pidula meriranda wäljaweetud: 328 t.-s. küttepuid, algush. 1.049.600 m.
16. Ristisugu meriranda wäljaweetud: 170 okaspuu palki 1865 t.-j, algushind 87.300 marka.
17. Sealsamas: 71 eksport liiprit 266 t.-j., algushind 9310 marka.
18. Kummi metsast: 386 t.-s. küttepuid, algushind 772.000 marka, laugus 8 wersta meriranast.
19. Leetu-Oju meriranda wäljaweetud: umbes 450 t.-s. küttepuid, algushind à 3500 marka kantsüld.

Karjalaasma metskonnas Saaremaal.

Rõõriõne meriranda wäljaweetud:

20. 968 männipalki 15923 t.-j. ja 546 kuusepalki 8641 t.-j., algushind 442.152 marka.
21. 142⁷/₁₂ t.-s. küttepuid, algushind 427.750 marka.
22. 698 eksport liiprit 3831 t.-j., algushind 153.240 marka.

Luhtse meriranda wäljaweetud:

23. 381 männipalki 6782 t.-j. ja 79 kuusepalki 1445 t.-j., algush. 148.086 m.
24. 90 t.-s. küttepuid, algushind 270.000 marka.
25. Punniku meriranda wäljaweetud: 205 männipalki 3766 t.-j. ja 83 kuusepalki 1362 t.-j., algushind 92.304 marka.

Warese randa wäljaweetud:

26. Umbes 1600 männipalki 26000 t.-j. ja 100 kuusepalki 1500 t.-j., algushind à 18 marka kantsüld.
27. Umbes 150 t.-s. küttepuid, algushind à 3000 marka kantsüld, 5 wersta meriranast.
28. Umbes 100 eksport liiprit 6000 t.-j., algushind à 35 marka kantsüld.

Pakkumised wõiwad olla kinnised ja suusõnalised. Ühes pakkumisega tuleb osawõtjatel 10% pakutawa ükluse algushinnast ajutise oksjonikomisjonile sisse maksta. Lähemaid teateid saab metsade peawalitsusest ja kohalikudelt metskondade metsaülematelt.

Metsade peawalitsus.

Kütteainete lesikomitee likwideer. kommisjon
müüb awalikul suusõnalisel enampakkumisel esmaspäewal, 20. märtsil kell 1 päewal Aegwiidu jaama juures komitee woliniku kantselei järgmised

metsamaterjaalid:

Kehra jaamas segapuid	umbes	150 t. s.
Muftjõe haruteel kõnusid	„	114 t. s.
Jõgala jõe ääres palkisid	„	3300 tükki
„ „ „ põletis segapuid	„	115 t. s.
„ „ „ lehtpuu pakkusid	„	11 tükki
Anija metsas lattisid	„	200 „
„ „ teibaid	„	970 „
„ „ lehtpuu pakkusid	„	60 „
Jõgala metsas lattisid	„	690 „
„ „ teibaid	„	1200 „
Pruuna metsas lattisid	„	3300 „
„ „ teibaid	„	7200 „
Alawere metsas teibaid	„	230 „
„ „ lehtpuu pakkusid	„	130 „
Lehtse metsas lattisid	„	8000 „
„ „ teibaid	„	7500 „
„ „ lehtpuu pakkusid	„	76 „
Linnapää metsas lattisid	„	800 „
„ „ teibaid	„	900 „
Geidla metsas lattisid	„	600 „
„ „ teibaid	„	1900 „
Koivla metsas lehtpuu pakkusid	„	125 „

Pakkumisest osawõtjail tuleb enampakkumise algusel selle kindlustuseks 10% pakkumise algushinnast sissemaksta. Lähemaid teateid materjaalide üle saab kütteainete lesikomitees Tallinnas ja Tallinna-Tapa liini woliniku kantseleist. Aegwiidus.

Jooge ainult peenemaitselist
„SINALKO“
limonaadi.
Saada igalpool. —

Uuem Wene kirjandus
wiimasel ajal wäljamaal ilmunud, on müügil „Waba Maa“ kontoris — Harju tänaw nr. 48.

Jute-riidest kotte
uusi ja pruugituid, seemnete, jahu, milja ehk kartulite tarwis. — —
Sakarlini Fahlberg nr. 2,
kristall ja tabletites soowitab
Kaubandus-tööstusühisus „TRAFFIC“,
Wiru tän. nr. 6. Kõnetr. 7-29 ja 14-43.

Wesiturbiine
igas suuruses ladust ja tellimise peale soowitab — —
Inseneer F. Peterson,
Wiru tän. nr. 4, krt. 3, Tallinnas.

Purjelaew
müüa. 8 aastat wana, heas korras, kannab 6500 puuda. Kaupa teeb üle Pärnu, Hõõdemeestel Gustaw Soots.

Müüa täies korras
purjelaew.
Mahutus kuni 14.000 puuda. — Kõlblik sõitudeks Peeterburi. Järelpärida: Kapten Trippenbach, Posta tän. nr. 13.

Kütteainete lesikomitee likwideer. kommisjon
müüb awalikul suusõnalisel enampakkumisel 21. märtsil s. a. kell 12 p. järgmisiesse kitsarööpalise raudteejaamadesse wälja weetud

metsamaterjaalid:

Oisu jaamas	21	t.-s. kasepuid
„ „	85	„ „
„ „	900	palki
„ „ Loodi jaamade wahel	85	t.-s. segapuid
Olustwere jaamas	8	„ kasepuid
Olustwere Wõhma jaamade wahel	65	t.-s. kasepuid
„ „ „ „	17	„ segapuid
Olustwere jaamas	1300	palki
Wõhma „	28	t.-s. kasepuid
„ „	35	„ segapuid
Wiljandi jaamas	400	palki
Ollepää „	309	„
Kolu „	633	„
„ „	8	t.-s. kasepuid
„ „	180	„ segapuid
„ „ ja Lauri jaamade wahel	681	palki
Lauri jaamas	90	t.-s. puid
„ „	105	palki
Härmeti „	18	t.-s. puid
„ „	88	palki
Hõõgudi jaamas	329	„
Paide „	60	„

Enampakkumine on Tallinnas, kütteainete lesikomitee ruumes, Meri uulitse nr. 15. Pakkumisest osawõtjatel tuleb enne pakkumise algust selle kindlustuseks 10% pakkumise algushinnast ajutise oksjonikomisjonile sisse maksta. Lähemaid teateid saab kütteainete lesikomitee Wiljandi maakonna wolinikult, Wiljandis ja Tallinna-Paide liini wolinikult, Kärus.

„Waba Maa“
üksikuid numbrid on saada pea igas raudteejaamas.

„Estoonia" teater.

Laup., 18. märtsil kell 1/28 õhtu.

Marion.

Walter Bromme operett 3 waat.

Pühap., 19. märtsil kell 1/28 p. l.

Rigoletto.

G. Verdi ooper 4 waatuses.

Androklus ja lõwi.

Bernhard Shaw' mutnesmäng 3 waatuses.

Algus kell 1/28 õhtul.

Draamateater.

Laup., 18. märtsil kell 8 õhtul.

Abielutsemine.

Hermann Bahr'i luustmäng 3 akt.

Pühap., 19. märtsil kell 3 p. l.

Lasteetenduseks.

Wiimast korda.

Tähepoeg.

A. Sunne näidend 5 waatuses 6 pildis.

Tule ja werega.

A. Lemmann'i näidend

Mahtra sõja päewilt.

6 pildis.

Algus kell 8 õhtul.

Tööliste teater.

Pühapäewal, 19. märtsil f. a.

„Waltwaja" ruumes.

„Armumäng"

Draama 3 waatuses.

Algus kell 2 päewal.

Sissepääsmed A. Ü. liikmetel ja nende perekondadel 25 mk. alamaste. Wõõrastel 50 mk.

Зданіе нѣмецкаго театра.

Русскій театръ

Дирекція А. В. Проникова

ГАСТРОЛИ

Е. Т. Жихаревой.

Арт. Московск. Мал. Театра съ участіемъ

Н. С. Барабанова.

Артиста Петроградскаго Александринскаго Театра.

Во вторникъ, 21 марта с. г.

Джіоконда.

Трагедія въ 4 дѣйствіяхъ Габріэле д' Аннунціо.

Начало въ 7½ часовъ веч.

Анонсъ: Въ четвергъ, 23 марта с. г. гастроль Е. Т. Жихаревой, „Гроза" А. Н. Островскаго.

„Estoonia" kontsertsaal.

Esmaspäewal, 20. märtsil f. a.

Tunt. Saksa wiiulimängija

prl. Edith von Voigtlaender'i ainuke kontsert.

Erakawas:

1. **Dworak.** Sonate F-Dur. op. 57.
2. **Bach.** Ciaconna.
3. a) **Beethoven.** Romans F-Dur.
   b) **Pugnani-Kreisler.** Präludium-Allegro.
4. a) **Tor Aulin.** Gawotte ja Musette.
   b) **Jarzycki.** Mazurka.

Klaweril hra Mamontow.

Algus kell 1/28 õhtul.

„Estoonia" kontsertsaal.

Pühapäewal, 19. märtsil f. a.

„Estoonia" sinfoonia-orkestri

29. ruhwakontsert

Juhatab R. Kuli.

Solist: pr. S. Bakanowskaja (klawer).

Algus kell 1/28 õhtul.

T. K. L. muusika osakond.

Pühapäewal, 19. märtsil f. a.

Tõtterlaste kommertskooli saalis

1. kammermuusika õhtu.

Algus kell 1/28 õhtul.

Pääsetähed 50 ja 25 marka müügil pooleist tundi enne algust.

Tallinna **töölisteatri ühisus.**

Pühapäewal, 19. märtsil f. a.

„Lootuse" seltsi ruumes

Wäike Tartu maant. nr. 25.

Perekonna-õhtu.

Eeskawas:

Muusika.

Mõtemäng:

Kut ona hullumajas käis.

Nali 3 waatuses.

Löpuks tants.

Alg. kell 7 õhtul, lõpp kell 2 öö. Kassa awatud kella 6 õhtul.

Börsesaalis.

Laupäewal, 18. märtsil f. a.

kinnise suur kontsert-ball

segueeslawaga ja mitmesuguste lõbustustega.

Mängib kõjameeste orkester.

Kontsert algus kell 8 ja tantsu algus kell 10 õhtul.

Pääsetähe hind 100 marka.

Saal ilustud lippudega.

Kutsed ja pääsetähed saada pidupäewal kassast, alates kell 7 õhtul.

E. M. 6. „Kandorin"

„Lootuse" seltsi ruumes

W. Tartu maant. nr. 25.

Laupäewal, 18. märtsil f. a.

pidu-õhtu

1. Mõtemäng: „Kiisa järel kõlus". Jent 3 waat.
2. Tants.

Algus kell 8 õhtul.

Liikmetel sissepääsmed 1922 a. liikmekaarti ettenäitam. maksuta.

Juhatuse koosolekud peetakse igal esmaspäewal, kell 6—8 õhtl. „Lootuse" seltsi ruumes.

Juhatus.

T. K. 6. „Waltwaja"

Laupäewal, 18. märtsil f. a.

Perekonna-õhtu.

Eeskawas:

„Meie metsanurgas"

Nali 3 waatuses.

Löpuks tants.

Alg. kell 8 õhtul, lõpp kell 2 öö.

Sissepääsmed seltsiliikmetele rietehoiu piletiga.

Rutakse!

Postiepõmeistrid ja majapere mehed, wõta hästi põletatud ja liitwitud

ahjupotte

müüd sawitõõstus Keawas suurel ja wäikesel arwul. 8 marka tükk. Proowe mõõ näha: Suurturg, pood nr. 1. Linna panga all.

Postisepp K. Kingotw.

Tallinna **metallitööliste ühisuse**

pidu-õhtu

pühapäewal, 19. märtsil f. a.

„Waltwaja" seltsi ruumes.

Eeskawas:

„Minu Baby"

Naljamäng 3 waat.

Tants ja mitmesugused lõbustused.

Alg. kell 8 õhtul, lõpp kell 2 öösl.

Sissepääsmed ühisuse liikmetel rietehoiu piletiga.

T. K. 6. „Waltwaja"

juhatus.

teatab sellega oma liikmetele, et seltsi spordi-osakonna

likwideerimine

(mida osakond wäljaspool seltsile teatamata kaitses)

on seisma pandud

ja nõuab seest peale kõiki seltsi liikmeid, kes soowiwad spordist osa wõtta, uuesti registreerima ost hakanud. Registreerimist toimetatakse iga teisipäewa ja reede õhtul kella 7—9. Tarwilise arwu liikmete sissekirjutuse peale kutsutakse osakonna koosolek kokku, kus uus osakonna juhatus wõlitakse, mille järele tegewust endiselt alustakse.

Juhatus.

Liköörid, napsid

nimeliste lubade järele,

weinid, õlu

wabamüügil wäljawõtmiseks on alati saadawal õigis

linna piirituse poodides

— ladubindabega. —

Prima elektrilambid hind 70 mk. tükk.

The Baltic Trading Co.

Elektro-tehnika osakond.

Wõtab oma peale elektriwalgustuse sisseseadmise tõid ja armatuuride, wooluimõõtjate, mootorite ja wentilaatorite ülespanemisi ja müüb oma ladust kõiki elektrotehnika tööstuse saadusi. Meie materjaalide headus ja korralik töötõe täitmine, mis sünnib asjatundlikkude montöörideega elektro-tehnika ühingu normide järele, wõimaldab takistamata ühenduist linna elektriwõrguga. (Linna elektrijaama poolt wälja antud luba elektritöötõe täitmise peale nr. 46). Et sunduslitu määruse tähtaeg (1. juuli 1922) läheneb ja et selleks ajaks kõik sisseseaded, mis ei wasta elektro-tehnika ühingu nõuetele, peawad wastawalt ümber ehitatud saama, siis palume sellekohaste tellimistega meie poole pöörata.

Aegsasti sisseantud tellimised saawad rutulises järjekorras ja alandatud hinnadega täidetud.

Keskbüroo: Tallinn, Aia tän. 6, tõnetr. 15-69. Ladukontor: Harju t. 43, tõnetraat 18-58. Büroo jaoskonnad: Tartus, Aleksandri tän. nr. 14, tõnetr. 4-91 ja Narwas, Posti tän. 64, tõnetr. 101.

Prima elektrilambid hind 70 mk. tükk.

Eestimaa Tööstus- ja Kaubandus-Pank, A.-S.

— Tallinnas. —

Osakonnad: Haapsalus, Narwas, Pärnus, Tartus ja Walgas.

Äriseis 28. weebruaril 1922.

AKTIIWA.			PASSIIWA.		
Kassa ja jookswad arwed teistes pankades		18.888.202 63	Aktsia-kapitaal		65.000.000 —
Laenud ja diskonteeritud wekslid		294.435.839 20	Tagawara-kapitaalid		32.080.000 —
Wäärtpaberid		14.956.153 73	Hoiusummad		206.161.892 97
Wäljamaa rahad ja kupongid		4.646.194 40	Korrespondendid:		
Korrespondendid:			„Loro"	4.835.635 73	
„Loro"	4.789.269 20		„Nostro"	52.629.891 99	57.465.527 72
„Nostro"	52.689.223 42	57.478.492 62	Osakonnad		71.462.947 32
Osakonnad		71.952.616 51	Protsendid ja kommisjon		6.037.858 16
Kulud		2.242.065 33	Wäljawõtmata osakasu		788.950 —
Liikumata warandus		9.500.000 —	Riigimaksud		178.780 47
Liikuw warandus		6.567.211 93	Endiste aastate tulude ja kulude arwe		464.307 45
Muud aktiiwad		16.037.172 61	1921. a. puhaskasu		21.898.838 25
			Muud passiiwad		35.164.846 62
		496.703.948 96			496.703.948 96

JUHATUS.

Tähelpanna! **Tähelpanna!**

Pühapäewal, 19. märtsil ** ** BÖRSESAALIS

NÄITEMÜÜK

Pidusõõk „Kadakamäe talus" kapakaljaga muusika saatel kella 3—9 p. l.

Loterii, õnneratas, õngitsemine jne. jne. jne.

Rohkearwuline osawõtmine tarwilik.

Algus kell 12 p.

Pühawaimu koguduse erakorral. üldkoosolek

peetakse **4. aprillil f. a. kell 1/26 p. l.** Kentmanni tän. nr. 6, linna misjonimajas, nõukogu enamuse tagasiastumise pärast **uue nõukogu walimiseks ja jooksowate asjade ajamiseks.**

Walitawate nõukogu-liikmete kandidaatide nimekiri on kirikus ja koguduse kantseleis wälja pandud. Põhikirja § 13 järele on koguduse häälediguslistel liikmetel õigus omalt poolt kandidaate üles panna, sellest wähemalt 10 allkirjaga ja hiljemalt 7 päewa enne üldkoosolekut **kirjalikult** koguduse juhatusele teatades.

Koguduse huwides on rohkearwuline osawõtmine hädatarwilik, muidu otsustaks näputäis omameelsed liikmeid suure koguduse käekäigu ja saatuse wähemalt terweks aastaks.

Märkus: Kui esimene koosolek wähese ilmunud liikmete arwu pärast mitte otsusewõimuline ei ole, siis peetakse samal päewal ja ruumes kell 6 teisekordne erakorraline üldkoosolek ära, mis ilmunud liikmete arwu peale waatamata otsusewõimuline on.

Pühawaimu koguduse juhatus.

Ühegi kodanliku ingemise-laualt ei tohiks puududa

Jaan Posta päewaraamat

Hind 100 marka

Saada kõigist raamatukauplustest

IV üleriikline tööstus-ettewõtjate kongress

peetakse ära **Tartus,** ametnikkude ühingu ruumides, Tähe tän. 15, **24. ja 25. märtsil 1922 a.**

Kongressi algus 24. märtsil kell 11 e. l.

Järgned üldine tööstusrite koosolek

26. märtsil kell 10 hom.

Pääsetähed kongressile, kui ka koosolekule saab kongressi büroos, mis asub kongressi ruumides.

Märkus: 1. Kongressil kutsutakse osa wõtma oma asemikkude kaudu töö tööstus-ettewõtjate organisatsioonid, kes tööstusega tegemist teewad.

2. Asemikud walitakse liikmete arwu järele, iga kahekümne liikme pealt üks asemik; kus liikmete arw alla kahekümne, walitakse üks asemik.

3. Linnas ehk alewis, kus tööstus-ettewõtjate ühisused puuduwad, tulewad tööstus-ettewõtjad kokku ja waliwad sellesama korra järele oma asemikud kongressile.

4. Üldisest koosolekust on õigus osa wõtta kõikidel tööstus-ettewõtjatel.

Kongressi korraldaw komitee.

-- Rahwuswaheline --

automobiilide ühisus

Berlin-Oberschöneweide.

Sõidnantod :: Weoautod

Peesitus Eestis:

Anglo-Estonian Transport Co. Ltd.

Tallinn, Wana Wiru tän. 12.

Kõnetraat 355. Telegr.: „Angloest".

Wenekeelset lastekirjandust

ostate „Waba Maa" kontorist

— Harju tänaw nr. 43. —